

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.12.2015
COM(2015) 625 final

2015/0281 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ o boju
proti terorizmu**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Teroristična dejanja spadajo med najhujše kršitve univerzalnih vrednot človekovega dostojanstva, svobode, enakosti in solidarnosti ter spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pa tudi med najhujše napade na načeli demokracije in pravne države, na katerih temelji Evropska unija. Pomembno je, da so vzpostavljena ustrezna orodja za zaščito državljanov Evropske unije in vseh ljudi, ki v njej živijo, ter za boj proti takim kršitvam, ta orodja pa morajo biti učinkovita in sorazmerna ter primerna grožnjam, s katerimi se sooča EU, hkrati pa morajo ohraniti družbo, ki jo odlikujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost in enakost.

V zadnjih letih se je nevarnost terorizma povečevala in spreminjala. Komisija je v evropski agendi za varnost¹ nadgradnjo okvira EU za obravnavanje terorizma opredelila kot prioriteto in napovedala, da namerava posodobiti obstoječo kazenskopravno zakonodajo na tem področju, da bo kos novim izzivom. Zakonodajni predlog za spremembo Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu je bil napovedan v delovnem programu Komisije za leto 2016², saj države članice opažajo, da je vse več posameznikov, ki potujejo v tujino za namene terorizma in nato ob vrnitvi predstavljajo nevarnost.

Tem posameznikom pogosto pravimo „tuji teroristični borci“. Ta pojav sicer ni nov, a še nikoli ni toliko ljudi potovalo na konfliktna območja, zlasti v Sirijo in Irak, da bi se borili ali urili v terorističnih skupinah. Zadnje poročilo Europolu o stanju in trendih na področju terorizma v EU za leto (TE-SAT)³ ugotavlja, da je pojav vse obsežnejši: do konca leta 2014 naj bi iz EU na konfliktna območja odšlo več kot 3 000 ljudi in do danes naj bi jih bilo že 5 000, nekatere države članice pa poročajo o naraščajočem številu povratnikov. Države članice poročajo tudi, da to predstavlja veliko grožnjo za varnost.

Kot poudarja Europol, „bodo posamezniki, ki se vrnejo s konfliktnih območij, še naprej predstavljali veliko grožnjo za vse države članice EU, čeprav bi utegnil biti le manjši del povratnikov odločen dejansko izvesti napad v EU. Povratniki so morda poleg stikov pridobili bojne in operativne izkušnje – tako da bi lahko bili sposobni izvesti bolj učinkovite in večkratne napade – mlajši somišljeniki pa bi si jih lahko jemali za vzor. Poleg tega bi takšni posamezniki, ki sicer ne bi sodelovali v načrtovanju napadov, lahko bili dejavni v radikalizaciji in novačenju, posredovanju pri raznih dejavnostih in zbiranju sredstev.“

Atentati, ki so bili izvedeni na evropskih tleh v letih 2014 in 2015 in ki so dosegli vrhunec v nedavnih napadih v Parizu na večer 13. novembra 2015, presunljivo dokazujejo možnost uresničitve tveganja, zato se mora ukrepanje na ravni EU okrepiti in prilagoditi grožnjam. Čeprav preiskave še potekajo, je iz razpoložljivih informacij razvidno, da so bili tuji teroristični borci vpleteni v vsaj šest izvedenih ali načrtovanih terorističnih napadov v letu 2015: teroristi so pred tem bodisi sami že bili na konfliktnih območjih (na primer v Jemnu ali Siriji) bodisi so jih k terorističnim dejanjem spodbudili ali napeljali drugi posamezniki, ki so trenutno v Siriji.

¹ COM(2015) 185 final z dne 28. aprila 2015.

² COM(2015) 610 final z dne 27. oktobra 2015.

³ <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>.

Čeprav so bili napadi, ki so bili od leta 2014 izvedeni v EU, večinoma „posamezni“ teroristični napadi, pariški teroristični napadi 13. novembra dokazujejo tveganje bolj prefinjenih načinov delovanja in napadov večjega obsega (ki jih izvede več udeležencev, oboroženih z eksplozivi in orožjem).

Kljub temu, da skrb vzbujajo predvsem tuji teroristični borci, ne gre podcenjevati grožnje, ki jo predstavljajo domači teroristi, radikalizirani napadalci, ki delujejo samostojno, in teroristi, „zatrti“ v nameri, da bi odpotovali (na primer ker jim je bil zasežen potni list). V zadnjih 12 mesecih je bilo v EU in drugih zahodnih državah (npr. ZDA, Kanadi in Avstraliji) zabeleženih več takih izvršenih in spodletelih napadov.

Čezmejna razsežnost teroristične grožnje ni omejena na potovanja na konfliktna območja v tretjih državah. Teroristi se, da ne bi vzbujali suma, poslužujejo tehnik izmikanja: da bi se izognili kontrolam in nadzoru, se gibljejo po EU in morda potujejo skozi države, ki niso država njihovega stalnega prebivališča ali državljanstva. Poleg tega je iz nedavnih napadov v EU razvidno, da teroristi potujejo tudi v druge države članice, da bi izvedli napad, ali iz logističnih razlogov (na primer zaradi financiranja ali nabave orožja).

Teroristične skupine so pokazale veliko spretnost pri uporabi interneta in novih komunikacijskih tehnologij za širjenje propagande, interakcijo s potencialnimi rekruti, izmenjavo znanja ter načrtovanje in usklajevanje dejavnosti. Radikalne in teroristične skupine so internet in družabne medije izkoristile predvsem za nagovarjanje ranljivih skupin, kar je pripomoglo k novačenju in/ali samoradikalizaciji.

Zaradi uporabe komunikacijskega gradiva visoke kakovosti (revije in videoposnetki) in decentraliziranega pristopa, ki ga omogoča mreža računov na različnih platformah družbenih medijev, je s stalnim prilagajanjem uporabe informacijskih tehnologij mogoče hitro razširjati gradivo s teroristično in radikalno vsebino. Za teroriste je internet glavni kanal za razširjanje propagande, razglašanje javnih groženj, povečevanje grozodejstev, kot so obglavljenja, in prevzemanje odgovornosti za napade.

Uskladiti je treba obstoječa pravila in pri tem upoštevati spreminjajočo se teroristično grožnjo, s katero se sooča Evropa. K temu sodijo tudi ustrezne določbe kazenskega prava za obravnavo pojava tujih terorističnih borcev in tveganj za potovanja v tretje države z namenom sodelovanja v terorističnih dejavnostih, pa tudi za obravnavo povečane nevarnosti, ki jo predstavljajo storilci, ki ostanejo v Evropi.

Potrebne so bolj usklajene, celovite in poenotene nacionalne določbe kazenskega prava po vsej EU, ki bi omogočale učinkovito preprečevanje in pregon kaznivih dejanj v zvezi s tujimi terorističnimi borci ter ustrezen odziv na povečane čezmejne praktične in pravne izzive.

Okvirni sklep 2002/475/PNZ⁴ že inkriminira določena teroristična dejanja, zlasti izvršitev terorističnih napadov, sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine, vključno s finančno podporo za te dejavnosti, javno ščuvanje, novačenje in usposabljanje za namene terorizma ter pomoč in podporo, napeljevanje in poskus storitve terorističnega kaznivega dejanja.

⁴ Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (UL L 164, 22.6.2002, str. 3), spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2008/919/PNZ z dne 28. novembra 2008 o spremembi Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu (UL L 330, 9.12.2008, str. 31).

Vendar pa je treba Okvirni sklep 2002/475/PNZ spremeniti, da bi se začeli izvajati novi mednarodni standardi in obveznosti, ki jih je sprejela EU, in da bi se učinkoviteje obravnavale nove teroristične grožnje, kar bi izboljšalo varnost EU in njenih državljanov.

Žrtve terorizma potrebujejo zaščito, podporo in pomoč, ki je primerna njihovim specifičnim potrebam. Takoj bi jim morala biti na voljo strokovna, specialistična podpora z medicinsko in psihosocialno pomočjo. Po terorističnih napadih je zelo pomembno, da so na voljo zanesljive informacije za žrtve terorizma in o žrtvah terorizma. Ker teroristični napadi merijo na velike skupine ljudi, so žrtve pogosto iz drugih držav, ne iz države napada. Čezmejno sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi je zato bistveno, da se vsem žrtvam terorizma zagotovita dobra obveščenost in potrebna pomoč, ne glede na to, kje v Evropski uniji živijo.

Direktiva 2012/29/EU⁵ določa niz zavezujočih pravic za vse žrtve kaznivih dejanj, vključno s pravico do zaščite, podpore in pomoči, ki upoštevajo individualne potrebe vsake žrtve kaznivega dejanja. Vendar te določbe ne opredeljujejo specifičnih ukrepov za žrtve terorizma. S sprejetjem bolj specifičnih ukrepov, ki bi natančneje ustrezali potrebam žrtev terorizma, bi se razmere bistveno izboljšale. Ustrezno prilagojena pravila o zaščiti, podpori in pomoči žrtvam terorizma bi gotovo precej pripomogla v procesu prebolevanja pri preživelih žrtvah in pri svojcih tistih, ki so umrli, s tem pa posredno tudi v procesu prebolevanja celotne družbe.

- **Potreba po izvajanju ustreznih mednarodnih standardov in obveznosti ter po obravnavi razvijajoče se teroristične grožnje**

Varnostni svet Združenih narodov je 24. septembra 2014 sprejel Resolucijo (v nadaljnjem besedilu: RVSZN) 2178 (2014) o nevarnostih, ki jih za mednarodni mir in varnost predstavljajo teroristična dejanja, v kateri so določeni najrazličnejši ukrepi za preprečevanje pojava tujih terorističnih borcev. Operativni odstavek 6 določa, da morajo države članice ZN zagotoviti, da v svoji nacionalni zakonodaji in predpisih zadostno opredelijo huda kazniva dejanja, da se naslednja dejanja lahko preganjajo in kaznujejo na način, ki ustrezno upošteva težo kaznivega dejanja: a) potovanje ali poskus potovanja v tretjo državo z namenom prispevanja k izvedbi terorističnih dejanj ali zagotavljanja ali prejemanja usposabljanja; b) financiranje takšnega potovanja in c) organizacija ali omogočanje tovrstnega potovanja.

V Resoluciji 2178(2014) je Varnostni svet potrdil, da morajo v boju proti terorizmu vse države spoštovati mednarodno pravo o človekovih pravicah, in poudaril, da je spoštovanje človekovih pravic in načela pravne države bistvenega pomena za uspeh prizadevanj za zatrtje terorizma. Opozoril je, da nespoštovanje človekovih pravic in drugih mednarodnih obveznosti spodbuja radikalizacijo in daje vtis nekaznivosti.

RVSZN 2178(2014) prav tako poudarja potrebo po tem, da države pritegnejo zadevne lokalne skupnosti in nevladne akterje k razvoju strategij za preprečevanje nasilne ekstremistične propagande, ki bi utegnili napeljevati na teroristična dejanja; da začnejo odpravljati razmere, ki prispevajo k širjenju nasilnega ekstremizma, ki lahko vodi do terorizma, tudi z opolnomočenjem mladih, družin, žensk, verskih, kulturnih in vzgojno-izobraževalnih voditeljev ter vseh drugih zadevnih skupin civilne družbe; ter da sprejmejo prilagojene

⁵ Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ z dne 15. marca 2001 (UL L 315, 14.11.2012, str. 37).

pristope, ki bodo preprečevali novačenje za tovrsten nasilen ekstremizem ter spodbujali socialno vključenost in kohezijo.

Poleg tega RVSZN 2249 (2015) z dne 20. novembra 2015 poziva države članice ZN, naj okrepijo prizadevanja za zaježitev pretoka tujih terorističnih borcev v Irak in Sirijo ter za preprečevanje in zatiranje financiranja terorizma. Podobno je tudi RVSZN 2199 (2015) potrdila, da „morajo vse države članice zagotoviti, da se katera koli oseba, ki sodeluje pri financiranju, načrtovanju, pripravi ali izvedbi terorističnih dejanj ali podpiranju terorističnih dejanj privede pred sodišče, in da se tovrstna teroristična dejanja v nacionalnih zakonih in predpisih opredelijo kot huda kazniva dejanja in da kazen zanje ustrezno odraža težo takih terorističnih dejanj, ter poudarja, da se tovrstna podpora lahko zagotavlja prek trgovine z nafto in rafiniranimi naftnimi proizvodi, modularnimi rafinerijami ter povezanimi materiali z Daiš, Fronto al Nusra in vsemi drugimi posamezniki, skupinami, podjetji in subjekti, povezanimi z Al Kaido“.

Po pogajanjih v začetku leta 2015 je bil maja 2015 sprejet Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, namenjen pa je izvajanju nekaterih določb kazenskega prava iz RVSZN 2178 (2014), zlasti operativnega odstavka 6 Resolucije. Dodatni protokol dopolnjuje Konvencijo Sveta Evrope, ki že zahteva kaznivost določenih terorističnih kaznivih dejanj. Zato Dodatni protokol zahteva inkriminacijo naslednjih dejanj: sodelovanje v združbi ali skupini za namene terorizma (člen 2), prejemanje usposabljanja za terorizem (člen 3), potovanje ali poskus potovanja za namene terorizma (člen 4), zagotavljanje ali zbiranje sredstev za tovrstna potovanja (člen 5) ter organiziranje in drugačno omogočanje tovrstnih potovanj (člen 6). Prav tako pogodbenice zavezuje k okrepitvi pravočasne izmenjave informacij med njimi (člen 7).

Podobno kot RVSZN 2178 (2014) Dodatni protokol potrjuje obveznost pogodbenic, da zagotovijo, da izvajanje Dodatnega protokola poteka ob spoštovanju obveznosti na področju človekovih pravic, zlasti svobode gibanja, svobode izražanja, svobode združevanja in svobode veroizpovedi, kot so opredeljene v Konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah, in drugih obveznosti v skladu z mednarodnim pravom, ter opozarja, da je treba zagotoviti spoštovanje načela sorazmernosti ob upoštevanju prizadevanja za legitimne cilje in njihove nujnosti v demokratični družbi ter izključevanje kakršne koli oblike samovolje ali diskriminacijskega ali rasističnega obravnavanja.

EU je Dodatni protokol in Konvencijo podpisala 22. oktobra 2015.

Priporočila Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) iz leta 2012 o financiranju terorizma, zlasti priporočilo v zvezi z inkriminacijo financiranja terorizma (priporočilo št. 5), določajo, da „morajo države inkriminirati financiranje terorizma na podlagi Konvencije proti financiranju terorizma in da morajo inkriminirati ne le financiranje terorističnih dejanj, pač pa tudi financiranje terorističnih organizacij in posameznih teroristov, celo ob odsotnosti povezave s posameznimi terorističnimi dejanji“⁶.

Spričo nujnosti hitrega odziva na grožnjo, ki jo predstavljajo tuji teroristični borci, je skupina FATF revidirala pojasnjevalno opombo k priporočilu št. 5 o kaznivem dejanju financiranja terorizma in vključila ustrezen element RVSZN 2178. Opomba pojasnjuje, da priporočilo št. 5

⁶ Za priporočila FATF in priloženo pojasnjevalno opombo glej: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf.

državam nalaga, da inkriminirajo financiranje potovanja posameznikov, ki potujejo v državo, ki ni država njihovega stalnega prebivališča ali državljanstva, da bi izvedli, načrtovali ali pripravili teroristična dejanja ali pri njih sodelovali, ali da bi zagotovili ali prejeli usposabljanje za teroristične dejavnosti.

Okvirni sklep 2002/475/PNZ inkriminira določena teroristična dejanja, vključno z izvršitvijo terorističnih napadov, sodelovanjem v dejavnostih teroristične skupine, tudi s finančno podporo teh dejavnosti, ter javnim ščuvanjem, novačenjem in usposabljanjem za terorizem (pri slednjih treh kaznivih dejanjih se izvajajo določbe Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, CETS št. 196). Vendar pa Okvirni sklep 2002/475/PNZ ne zahteva izrecno inkriminacije potovanja v tretje države za namene terorizma niti ne zahteva izrecno inkriminacije prejetanja usposabljanja za teroristične namene, kot jo navaja RVSZN 2178 (2014) in določa Dodatni protokol. Poleg tega Okvirni sklep 2002/475/PNZ trenutno zahteva inkriminacijo le za financiranje terorizma, če se sredstva zagotavljajo teroristični skupini, ne pa na primer če se sredstva zagotavljajo za vsa kazniva dejanja, povezana s terorističnimi dejavnostmi, vključno z novačenjem, usposabljanjem ali potovanjem v tujino za namene terorizma.

Svet je v svojih sklepih z dne 13. oktobra 2014 Komisijo pozval, naj preuči načine za odpravo morebitnih pomanjkljivosti Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, zlasti v luči RVSZN 2178 (2014)⁷. Pravosodni in notranji ministri EU so se v skupni izjavi, sprejeti po zasedanju v Rigi, strinjali o pomenu preučitve možnih zakonodajnih ukrepov za skupno opredelitev terorističnih kaznivih dejanj v luči RVSZN 2178 (2014). Tudi Evropski parlament je v svoji resoluciji z dne 11. februarja 2015 poudaril, da je treba harmonizirati inkriminacijo kaznivih dejanj v zvezi s tujimi borci in se s posodobitvijo Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu izogniti vrzeli v kazenskem pregonu. Svet PNZ je 20. novembra 2015 pozdravil namen Komisije, da predloži predlog za direktivo o nadgraditvi Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu pred koncem leta 2015.

Zaradi izvajanja obveznosti iz Dodatnega protokola in relevantnega priporočila FATF o financiranju terorizma je treba spremeniti Okvirni sklep 2002/475/PNZ.

Poleg sprememb, potrebnih za zagotovitev izpolnjevanja mednarodnih obveznosti in standardov, je treba sprejeti celovite ukrepe, ki bodo upoštevali razvijajočo se grožnjo terorizma in potrebo po ustreznih orodjih, ki bodo omogočala preiskave in pregon vseh načinov delovanja teroristov in odpravljala večje vrzeli v odzivu na področju kazenskega pravosodja.

V tem duhu osnutek direktive predlaga tudi, da se kot kazniva določijo naslednja ravnanja: poskus novačenja in usposabljanja, potovanje v tujino z namenom sodelovanja v dejavnostih teroristične skupine in financiranje različnih terorističnih kaznivih dejanj, opredeljenih v predlogu direktive.

Nadalje predlog glede na razvijajočo se teroristično grožnjo, ki se pojavlja ob grožnji, ki jo predstavljajo tuji teroristični borci, ki potujejo v tretje države, da bi sodelovali v terorističnih dejavnostih, predvideva tudi inkriminacijo potovanja v katero koli državo, tudi znotraj EU in tudi v državo državljanstva ali prebivališča storilca.

⁷

Dokument Sveta 14160/14.

Poleg tega in v skladu s potrebo, da se zajamejo različne oblike podpore terorističnim dejavnostim, vključno s trgovinskimi transakcijami ter uvozom in izvozom blaga, namenjenega za podporo storitve terorističnih kaznivih dejanj, predlog vsebuje pojasnilo, da bi bila vsaka tovrstna materialna podpora zajeta z določbami Direktive.

Predlog tudi izboljšuje obstoječe določbe o pomoči in podpori, napeljevanju in poskusu, kot tudi pravila o sodni pristojnosti, ter zagotavlja doslednost in učinkovito uporabo ustreznih določb in odpravljanje vrzeli.

Nazadnje predlog vključuje dodatne določbe, ki urejajo specifične podporne ukrepe za žrtve terorizma.

Poleg odpravljanja obstoječih vrzeli v pregonu bo konsolidacija pravnega reda na tem področju zagotovila poenostavitev in dostopnost. Direktiva EU, ki bo nadomestila veljavni Okvirni sklep 2002/475/PNZ, se glede na obseg predlaganih ukrepov in cilj konsolidacije šteje za najbolj primerno.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Evropska agenda za varnost ob sklicevanju na razvoj dogodkov na mednarodni in evropski ravni Komisijo zavezuje k pregledu Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu in vzpostavlja skupno opredelitev terorističnih kaznivih dejanj, zlasti tistih v zvezi s tujimi terorističnimi borci⁸.

Komisija je oktobra 2015 v svojem delovnem programu za leto 2016 poudarila, da terorizem in radikalizacija zahtevata odziv EU, in napovedala, da bo predložila predlog za spremembo Okvirnega sklepa o boju proti terorizmu, da bi se obravnaval pojav tujih terorističnih borcev⁹.

Ta predlog direktive o boju proti terorizmu, ki izvaja zahteve iz Dodatnega protokola, bo utrl pot sklenitvi Dodatnega protokola in Konvencije; konkretna predloga v zvezi s tem bosta predstavljena v kratkem.

Predlog je del širšega prizadevanja, ki vključuje tudi večje napore za preprečevanje radikalizacije. Da bi Komisija okrepila in podprla prizadevanja za preprečevanje radikalizacije, ki vodi v nasilni ekstremizem in terorizem, je vzpostavila center odličnosti RAN, ki podpira široko mrežo lokalnih strokovnjakov (omrežje EU za ozaveščanje o radikalizaciji). Center RAN olajšuje izmenjavo praks in strokovnega znanja, krepí tehnično znanje ter prepoznava in razvija dobre prakse, konkretne smernice in prilagojene podporne storitve. Pomaga pri uresničevanju različnih ukrepov, ki so opredeljeni v sporočilu Komisije „Preprečevanje radikalizacije, ki vodi v terorizem in nasilni ekstremizem: krepitev odziva EU“¹⁰.

EU že ima zakonodajo o izmenjavi podatkov med pristojnimi nacionalnimi organi na področju varnosti in boja proti terorizmu, in sicer Okvirni sklep Sveta 2006/960/PNZ¹¹, Sklep

⁸ COM(2015) 185 final z dne 28. aprila 2015.

⁹ COM(2015) 610 final z dne 27. oktobra 2015.

¹⁰ COM(2013) 941 final z dne 15. januarja 2014.

¹¹ Okvirni sklep Sveta 2006/960/PNZ z dne 18. decembra 2006 o poenostavitvi izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov med organi kazenskega pregona držav članic Evropske unije (UL L 386, 29.12.2006, str. 89).

Sveta 2008/615/PNZ (Prümski sklep)¹², ki se še zlasti navezuje na boj proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu, ter Sklep Sveta 2005/671/PNZ¹³. Podobno kot člen 7 Dodatnega protokola ta zakonodaja predvideva obveznost držav članic, da ustanovijo nacionalne kontaktne točke in da spontano izmenjavajo informacije, če obstajajo razlogi za domnevo, da bi informacije lahko bile v pomoč pri odkrivanju, preprečevanju ali preiskovanju terorističnih kaznivih dejanj.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Pojav tujih terorističnih borcev jasno kaže na pomen skupne zunanje in varnostne politike za notranjo varnost Unije. Visoka predstavnica/podpredsednica in Komisija sta 6. februarja 2015 predstavili skupno sporočilo o elementih regionalne strategije EU za Sirijo in Irak ter proti grožnji Daiš¹⁴, namen katere je zajezi pritek tujih borcev v Sirijo/Irak in finančnih sredstev za Daiš ter krepiti zmogljivosti za izvajanje RVSZN 2178 (2014) in za boj proti financiranju terorizma.

Ta predlog dopolnjuje ureditev EU v zvezi z zamrznitvijo premoženja tujih terorističnih organizacij in posameznikov. To je določeno po eni strani v Uredbi Sveta 881/2002 o upoštevanju seznama oseb in subjektov, povezanih z Al Kaido, ki jih je določil Sankcijski odbor ZN (RVSZN 1267 in 1390), po drugi strani pa v tako imenovanih „avtonomnih“ ukrepih EU v skladu z RVSZN 1373, namenjenih obravnavanju teroristov in drugih organizacij, ki niso povezani z Al Kaido.

Predlog dopolnjuje preventivne ukrepe za boj proti financiranju terorizma iz Direktive 2015/849/EU.

Ta predlog prav tako dopolnjuje politiko EU na področju pravic žrtev. Direktiva 2012/29/EU, ki je v državah članicah začela veljati 16. novembra 2015, zlasti določa sklop pravic za vse žrtve. Direktiva 2004/80/ES zahteva, da države članice zagotovijo odškodnino žrtvam nasilnih naklepnih dejanj, tudi v čezmejnih primerih. Ta predlog temelji na veljavnih pravilih EU v zvezi s pravicami žrtev, vendar ne širi njihovega obsega. Zlasti razvija in pogloblja več določb Direktive 2012/29/EU za zagotovitev posebne podpore za zadovoljevanje potreb žrtev terorističnih kaznivih dejanj.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Ta predlog nadomešča Okvirni sklep 2002/475/PNZ in je namenjen vzpostaviti posodobljene zakonodaje na ravni EU o določitvi minimalnih pravil za opredelitev terorističnih kaznivih dejanj, kaznivih dejanj v povezavi s teroristično skupino ali terorističnimi dejavnostmi ter kazni na tem področju. Terorizem je zaradi svojega značaja, učinka in nujnosti skupnega boja proti njemu hudo kaznivo dejanje s čezmejno razsežnostjo.

¹² Sklep Sveta 2008/615/PNZ z dne 23. junija 2008 o poglobitvi čezmejnega sodelovanja, zlasti na področju boja proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu (UL L 210, 6.8.2008, str. 1).

¹³ Sklep Sveta 2005/671/PNZ z dne 20. septembra 2005 o izmenjavi informacij in sodelovanju na področju terorističnih kaznivih dejanj (UL L 253, 29.9.2005, str. 22).

¹⁴ JOIN(2015) 2 final z dne 6. februarja 2015.

Zato je člen 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ustrezna pravna podlaga za predlog. Ta člen Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da z direktivami, sprejetimi po rednem zakonodajnem postopku, določita potrebna minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij.

Vključitev določb v zvezi s pravicami žrtev terja dodatno razširitev pravne podlage z ustreznimi določbami. Člen 82(2) PDEU Evropskemu parlamentu in Svetu omogoča, da v rednem zakonodajnem postopku določita minimalna pravila glede pravic žrtev kaznivih dejanj. Točko c) člena 82(2) PDEU bi bilo zato treba dodati kot dodatno pravno podlago.

Člena 83(1) in 82(2) PDEU določata isti zakonodajni postopek. Predlog je torej treba utemeljiti na členih 83(1) in 82(2) PDEU.

- **Načelo neobveznega sodelovanja**

Veljavni Okvirni sklep 2002/475/PNZ se uporablja za vse države članice, razen za Združeno kraljestvo, ki je v skladu s členom 10(4) Protokola št. 36, ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PEU) in PDEU, uveljavilo svojo pravico, da v tem pravnem okviru ne sodeluje z učinkom od 1. decembra 2014.

V skladu s Protokolom 21 o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen pogodbama, se lahko Združeno kraljestvo in Irska odločita sodelovati pri sprejetju tega predloga. Možnost sodelovanja imata tudi po sprejetju predloga.

Danska v skladu s Protokolom 22 o stališču Danske ne sodeluje pri sprejetju ukrepov Sveta, predlaganih na podlagi naslova V PDEU (razen, če gre „za ukrepe, ki določajo tretje države, katerih državljani morajo imeti ob prehodu zunanjih meja držav članic vizum, ali za ukrepe glede enotne oblike vizumov“). Zato Danska v trenutno veljavni ureditvi ne sodeluje pri sprejetju tega predloga in ta zanjo ne bo zavezujoč. Okvirni sklep 2002/475/PNZ, kot je spremenjen z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ, bo še naprej zavezujoč za Dansko in se bo v njej uporabljal.

- **Subsidiarnost**

Ukrepi na področju svobode, varnosti in pravice sodijo na področje deljene pristojnosti med Unijo in državami članicami v skladu s členom 4(2) PDEU. Zato se načelo subsidiarnosti uporablja na podlagi člena 5(3) Pogodbe o Evropski uniji, v skladu s katerim Unija deluje le če in kolikor države članice ciljev predlaganih ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov lažje dosežejo na ravni Unije.

Zahteve iz RVSZN 2178 (2014), ki so bile sprejete v okviru Poglavja VII Ustanovne listine Združenih narodov, so zavezujoče za države članice ZN. Države članice EU so že začele s pregledom svojih pravnih okvirov in v nekaterih primerih sprejele nove ukrepe, ki zagotavljajo skladnost z RSVZN, zlasti glede zahtev v zvezi s potovanji v tujino za teroristične namene in povezanimi ravnanji.

Dodatni protokol izvaja del RVSZN 2178 (2014), ki se nanaša na inkriminacijo potovanj v tujino za teroristične namene. S podpisom Dodatnega protokola 22. oktobra 2015 je EU izrazila pripravljenost za sklenitev Dodatnega protokola v skladu s členom 218(6) PDEU. Sklenitev bo od EU zahtevala, da standarde, ki jih določa Dodatni protokol, vključi v pravo Unije, ki, kot je navedeno zgoraj, zdaj ne zahteva inkriminacije za vsa ravnanja, opredeljena v Dodatnem protokolu.

Z izvajanjem Dodatnega protokola in ustreznih kazenskoopravnih vidikov RVSZN 2178 (2014) na podlagi minimalnih pravil za vso EU, in zlasti z določitvijo dodatnih skupnih opredelitev kaznivih dejanj, ki upoštevajo razvoj terorističnih groženj, bi se odpravile pravne vrzeli, ki bi utegnile izhajati iz neenotnega pristopa, in zagotovila jasna dodana vrednost za krepitev varnosti EU ter varnosti državljanov držav članic in drugih oseb, ki živijo v EU. Poleg tega bi enotne opredelitve za vso EU omogočile skupno tolmačenje in merila za čezmejno izmenjavo informacij ter sodelovanje v policijskih in pravosodnih zadevah. Podobno bi, kot je poudarjeno tudi v evropski agendi za varnost, minimalna pravila o kaznivih dejanjih, ki bi bila v skladu z RVSZN 2178 (2014) in Dodatnim Protokolom, obenem olajšala sodelovanje s tretjimi državami, saj bi zagotavljala skupna merila tako znotraj EU kot v odnosih z mednarodnimi partnerji.

Podobno velja za vključitev priporočila FATF v zvezi z inkriminacijo financiranja terorizma v zakonodaji EU. Medtem ko so se morale države članice že uskladiti s priporočilom FATF in so v veliki meri že sprejele potrebne izvedbene ukrepe, razširitev kaznivega dejanja financiranja terorizma, kot je trenutno vključena v člen 2 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, na ravni EU zagotavlja, da za države članice ne veljajo različne pravne obveznosti in da razlike v obsegu kaznivih dejanj ne vplivajo na čezmejno izmenjavo informacij in operativno sodelovanje.

Podobno je treba glede na čezmejno naravo terorističnih groženj obseg opredelitev kaznivih dejanj, vključno s tistimi, ki niso predvidena v mednarodnih obveznostih in standardih, tako uskladiti, da bodo resnično učinkovite.

Države članice teh ciljev ne morejo zadovoljivo doseči s samostojnim delovanjem, saj z zakonodajo zgolj na nacionalni ravni ne bi dosegli vzpostavitve minimalnih pravil, ki bi opredeljevala teroristična kazniva dejanja in kazni zanje in ki bi veljala po vsej EU. Če pravni okvir Unije ne bo usklajen z Dodatnim protokolom, nekatere države članice pa bodo njegove pogodbenice, bo to vodilo do morebitnega razhajanja med obveznostmi držav članic, ki izhajajo iz zakonodaje Unije, in njihovimi obveznostmi po mednarodnem pravu.

Celovit in ustrezno usklajen pravni okvir se lahko zato bolje doseže na ravni Unije. Unija lahko zato sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti.

- **Sorazmernost**

V skladu z načelom sorazmernosti, kakor je določeno v členu 5 Pogodbe o Evropski uniji, je predlagana nova direktiva omejena na tisto, kar je potrebno in sorazmerno po eni strani za izvajanje mednarodnih obveznosti in standardov (zlasti kar zadeva inkriminacijo potovanja v drugo državo za namene terorizma, prejemanje usposabljanja za terorizem, kot zahteva Dodatni protokol, in financiranja terorizma, ki ni omejeno na dejavnosti teroristične skupine, pač pa razširjeno na vsa teroristična dejanja in kazniva dejanja v zvezi terorizmom, čeprav ni povezave s specifičnim terorističnim dejanjem (kot zahtevajo standardi FATF)), po drugi strani pa za to, da se veljavne opredelitve terorističnih kaznivih dejanj prilagodijo novim terorističnim grožnjam (na primer z zahtevo po inkriminaciji potovanja za namene terorizma tudi znotraj EU).

Predlog opredeljuje obseg kaznivih dejanj z namenom, da se zajamejo vsa zadevna ravnanja, obenem pa se omejuje na tisto, kar je potrebno in sorazmerno.

- **Izbira instrumenta**

V skladu s členom 83(1) PDEU je minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in sankcij na področju hudih oblik kriminala s čezmejnimi posledicami, vključno s terorizmom, mogoče določiti le z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta, sprejeto po rednem zakonodajnem postopku. Enako velja za določitev minimalnih pravil v skladu s členom 82(2) PDEU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje**

Prenos ustreznih določb Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ v nacionalno zakonodajo je bil predmet več poročil o izvajanju¹⁵, vključno s poročilom iz septembra 2014 o izvajanju sprememb, uvedenih z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ¹⁶.

Navedeno poročilo o izvajanju med drugim ugotavlja, da je več držav članic preseglo zahteve iz Okvirnega sklepa 2008/919/PNZ, zlasti s sprejetjem določb o kaznivosti prejetanja terorističnega usposabljanja, kar kaže na obstoječo vrzel v pregonu, in z inkriminacijo poskusa storitve posameznih terorističnih kaznivih dejanj, ki presega zahteve iz navedenega okvirnega sklepa.

Poročilo o izvajanju iz leta 2014 je podprla zunanja študija, ki je preučila prenos Okvirnega sklepa 2008/919/PNZ v nacionalno zakonodajo držav članic in ocenila izvajanje pravnega okvira, ki so ga države članice EU sprejele za boj proti terorizmu v praksi. Študija je med drugim ocenila spremembe, uvedene leta 2008, in ugotovila, da so bile te spremembe glede na cilje ustrezne in učinkovite. Skupna razlaga kaznivih dejanj, povezanih s terorizmom, kot so javno ščuvanje, novačenje in usposabljanje za namene terorizma, zlasti za čezmejne primere zagotavlja učinkovitejšo obravnavo. Študija je ugotovila tudi, da večina zainteresiranih strani meni, da so jim nove opredelitve kaznivih dejanj v pomoč pri ukrepanju proti terorističnim dejavnostim v pripravljalni fazi. Na splošno so se spremembe, uvedene leta 2008, štejele za koristne pri boju proti spreminjajoči se naravi terorističnih groženj, s katerimi se srečujejo države članice EU. S stališča kazenskega pregona in s pravosodnega vidika je študija ugotovila, da je bila obravnavna primerov, povezanih z novimi kaznivimi dejanji, ki vključujejo več kot eno državo članico, zaradi skupnega pristopa h kaznivim dejanjem učinkovitejša. Na splošno je obveljalo, da je dodana vrednost Okvirnega sklepa 2008/919/PNZ visoka za države članice EU, ki še niso imele specifičnega pravnega okvira za boj proti terorizmu; za tiste države članice, ki so ga že imele, pa se dodana vrednost nahaja v krepitvi pravnega okvira za sodelovanje z drugimi državami članicami pri ukrepanju proti terorističnim dejanjem v pripravljalni fazi.

Eurojust je bil pozvan, naj preuči, ali obstoječe opredelitve kaznivih dejanj v državah članicah zadoščajo za obravnavanje novih pojavov, kot je zlasti pretok tujih terorističnih borcev v tretje države. Ocena Eurojusta je razkrila dvome o učinkovitosti takih ukrepov, kar kaže na potrebo po reviziji obstoječega pravnega okvira¹⁷.

¹⁵ Poročili Komisije na podlagi člena 11 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu: COM(2004) 409 final z dne 8. junija 2004 in COM(2007) 681 final z dne 6. novembra 2007.

¹⁶ COM(2014) 554 final z dne 5. novembra 2014.

¹⁷ Dokument Sveta 15715/2/14.

- **Posvetovanje z zainteresiranimi stranmi**

Med pogajanji v Svetu Evrope o Dodatnem protokolu so bili osnutki besedil javno objavljeni, da bi bilo mogoče podati pripombe nanje. Pisne pripombe je poslalo več organizacij, ki zagovarjajo temeljne pravice (Amnesty International, Mednarodna komisija pravnikov in Open Society). Stranke v pogajanjih so o teh pripombah razpravljale in nekateri predlogi so privedli do sprememb Dodatnega protokola in njegovega obrazložitvenega poročila.

V pripombah je bila na splošno poudarjena potreba po ustrezni zaščiti človekovih pravic, zadostni pravni jasnosti tako glede inkriminiranega ravnanja (*actus reus*) in kaznivega namena (*mens rea*) ter pojasnitvi obveznosti na podlagi mednarodnega humanitarnega prava.

Pripombe so bile vključene v Dodatni protokol in obrazložitveno poročilo na naslednji način: Dodatni protokol je poudaril potrebo po spoštovanju človekovih pravic v preambuli, členu 1 (o namenu) in v novem členu 8, ki je v celoti namenjen spoštovanju temeljnih pravic. Te določbe so dopolnjene z nadaljnjimi razlagami v obrazložitvenem poročilu (s sklicevanjem na druge mednarodne instrumente, med katerimi sta izrecno navedena protokol o statusu beguncev in Konvencija o otrokovih pravicah).

- **Ocena učinka**

Glede na nedavne teroristične napade je treba nujno izboljšati okvir EU v smislu večje varnosti, med drugim z vključitvijo mednarodnih obveznosti in standardov. Zato je ta predlog izjemoma predložen brez ocene učinka.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Predlog je namenjen uvedbi mednarodnih obveznosti in standardov v pravni red EU ter posodobitvi pravnega okvira, da se omogoči ustrezen odziv na spreminjajočo se naravo terorističnih groženj. Za lažje razumevanje področja uporabe posameznih novih kaznivih dejanj so ta vključena v ločenih členih (namesto da bi se na primer zgolj dodala v pododstavkih in alineah sedanjega člena 3 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ) in podana so pojasnila glede splošnih pogojev, ki veljajo zanje (glej zlasti določbe v okviru naslova IV). To bo državam članicam pomagalo pri prenosu in izvajanju zadevnih določb. Poleg tega bo jasnejše tudi področje uporabe drugih instrumentov EU, ki se navezujejo na teroristična kazniva dejanja (kot so zlasti instrumenti o čezmejni izmenjavi informacij in sodelovanju), kar bo pristojnim organom olajšalo uporabo teh določb.

- **Temeljne pravice**

Evropska unija temelji na vrednotah, zapisanih v členu 2 PEU, ter v skladu s členom 6(1) PEU priznava pravice, svoboščine in načela iz Listine EU o temeljnih pravicah. Varnost in spoštovanje temeljnih pravic se ne izključujeta, temveč sta skladna in dopolnjujoča se politična cilja¹⁸. Pristop Unije temelji na skupnih demokratičnih vrednotah naših odprtih družb, vključno s pravno državo, ter mora spoštovati in spodbujati temeljne pravice, kakor so določene v Listini EU o temeljnih pravicah, v kateri so ob upoštevanju pristojnosti in nalog Skupnosti in Unije ter načela subsidiarnosti ponovno potrjene pravice, kot izhajajo zlasti iz ustavnih tradicij in mednarodnih obveznosti, ki so skupne državam članicam, vključno s Pogodbo o Evropski uniji, pogodbami Skupnosti, Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti in Evropskega

¹⁸ Člen 6 Listine EU o temeljnih pravicah in sodba Sodišča z dne 8. aprila 2014 v združenih zadevah C-293/12 in C-594/12, točka 42.

sodišča za človekove pravice. Vsi ukrepi, namenjeni povečanju varnosti, morajo biti skladni z načeli potrebnosti, sorazmernosti in zakonitosti ter zajemati ustrezne zaščitne ukrepe, da se zagotovita odgovornost in sodno varstvo¹⁹.

Predlagani ukrepi vključujejo pravne določbe za ustrezno odzivanje na spreminjajočo se naravo terorističnih groženj. Prispevajo k zmanjšanju tako tveganja za teroristične napade kot tudi možnosti za radikalizacijo in novačenje. Čeprav je končni cilj teh ukrepov varstvo temeljnih pravic žrtev in potencialnih žrtev, zlasti pravice do življenja ter pravice do telesne in duševne celovitosti, vsakršna zakonodaja na področju kazenskega prava neizogibno vpliva na uresničevanje temeljnih pravic, zlasti za osebe, ki so osumljene, obdolžene ali obsojene za teroristična kazniva dejanja ali kazniva dejanja v povezavi s teroristično skupino ali terorističnimi dejavnostmi. Pri določitvi, uveljavitvi in uporabi kaznivosti se morajo popolnoma spoštovati obveznosti, ki se nanašajo na temeljne pravice. Za vsako omejevanje uresničevanja temeljnih pravic in svoboščin veljajo pogoji iz člena 52(1) Listine EU o temeljnih pravicah, tj. v skladu z načelom sorazmernosti je tako omejevanje dovoljeno samo, če legitimni cilji dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če je potrebno zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih, obenem pa mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin.

V zvezi s tem morajo biti upoštewane različne temeljne pravice in svoboščine, zapisane v Listini EU o temeljnih pravicah. Pravice, ki so še posebej relevantne z vidika predlaganih ukrepov, med drugim vključujejo pravice iz naslova I Listine, tj. pravico do dostojanstva (člen 1), pravico do življenja in do osebne celovitosti (člena 2 in 3 Listine), pravico do svobode in varnosti (člen 6 Listine), pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja (člen 7 Listine), varstvo osebnih podatkov (člen 8 Listine), svobodo misli, vesti in vere (člen 10 Listine), svobodo izražanja in obveščanja (člen 11 Listine), svobodo zbiranja in združevanja (člen 12 Listine), lastninsko pravico (člen 17 Listine), pravico do azila in do varstva v primeru odstranitve, izгона ali izročitve (člena 18 in 19 Listine), splošno prepoved diskriminacije, med drugim na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja (člen 21 Listine), pravice otroka (člen 24 Listine), svobodo gibanja in prebivanja (člen 45 Listine), pravico do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča (člen 47 Listine), domnevo nedolžnosti in pravico do obrambe (člen 48 Listine), načeli zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni (člen 49 Listine) ter pravico, da se za isto kaznivo dejanje kazensko ne preganja ali kaznuje dvakrat (*ne bis in idem*, člen 50 Listine).

Za vse ukrepe, ki jih Unija in njene države članice sprejmejo v zvezi z opredelitvijo terorističnih dejanj in dejavnosti v povezavi s terorističnimi dejanji, kakor so določena v tej direktivi, kot kaznivih dejanj ter za določitev kazenskih in nekazenskih sankcij zanje se uporabljajo načelo zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni, domneva nedolžnosti ter pravice do obrambe, izključene pa morajo biti vse oblike arbitrarnosti. Poleg tega morajo ti ukrepi in sankcije upoštevati splošno prepoved diskriminacije, med drugim na podlagi spola, rase, barve kože, etničnega ali socialnega porekla, genetskih značilnosti, jezika, vere ali prepričanja, političnega ali drugega mnenja, ter izključevati vse oblike diskriminatornega ali rasističnega obravnavanja, tudi zato, da se prepreči stigmatizacija katere koli skupine ali skupnosti.

¹⁹ Člen 52(1) Listine EU o temeljnih pravicah; zgoraj navedena sodba Sodišča z dne 8. aprila 2014.

Spoštovanje temeljnih pravic na splošno ter načelo sorazmernosti sta zagotovljena z omejitvijo področja uporabe kaznivih dejanj na tisto, kar je potrebno, da se omogoči učinkovit pregon dejanj, ki predstavljajo posebno grožnjo za varnost. To se odraža v uvodnih izjavah (glej na primer uvodni izjavi 19 in 20).

Natančneje, novo kaznivo dejanje potovanja v tujino za namene terorizma lahko omeji pravico do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, kot je zagotovljena v skladu s členom 21(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije in Direktivo 2004/38/ES. Direktiva 2004/38/ES omogoča sprejetje ukrepov, s katerimi se lahko omeji prosto gibanje iz razlogov javnega reda in javne varnosti, vključno s preprečevanjem kaznivih dejanj.

Podatki o osebah, osumljenih kaznivih dejanj iz te direktive, bodo morali biti obdelani v skladu s temeljno pravico do varstva osebnih podatkov in veljavno zakonodajo. Predlagana direktiva ne spreminja takšne ureditve in zato tudi ne vpliva na pravico do zasebnosti in varstva podatkov.

Ta predlog ne posega v odgovornosti, ki jih imajo države članice glede vzdrževanja javnega reda in miru ter varovanja notranje varnosti v skladu s členom 72 PDEU; v zvezi s temi odgovornostmi organe držav članic še vedno zavezujejo njihove obveznosti na področju človekovih pravic, kot izhajajo iz njihovih nacionalnih zakonov in ustav in iz mednarodnih pogodb, ki jih zavezujejo, kar velja še zlasti za obveznosti, ki izhajajo iz Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, katere pogodbenice so vse države članice.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog neposredno ne vpliva na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bo spremljala izvajanje te direktive na podlagi informacij, ki jih bodo države članice zagotovile o sprejetih ukrepih za uveljavitev zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s to direktivo.

Komisija bo dve leti po izteku roka za prenos te direktive Evropskemu parlamentu in Svetu predložila poročilo, v katerem bo ocenila, ali so države članice sprejele potrebne ukrepe za uskladitev s to direktivo.

Komisija bo štiri leta po izteku roka za prenos te direktive Evropskemu parlamentu in Svetu predložila poročilo, v katerem bo ovrednotila učinek in dodano vrednost Direktive, ter mu po potrebi priložila ustrezne predloge. V ta namen se bo posvetovala z državami članicami in zainteresiranimi stranmi, zlasti z Europolom, Eurojustom ter Agencijo za temeljne pravice. Pri tem bo upoštevala tudi informacije, ki jih predložijo države članice v skladu s Sklepom Sveta 2005/671/PNZ.

- **Obrazložiteni dokumenti**

Obrazložiteni dokumenti o prenosu niso potrebni.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Naslov I: Predmet urejanja in opredelitev pojmov

Člen 1: Predmet urejanja – Ta določba opredeljuje namen in obseg osnutka direktive, konkretnije da slednja določa minimalna pravila glede opredelitve terorističnih kaznivih dejanj, kaznivih dejanj v povezavi s teroristično skupino in kaznivih dejanj v povezavi s terorističnimi dejavnostmi, pa tudi glede posebnih ukrepov za pomoč žrtvam terorizma in njihovo zaščito.

Člen 2: Opredelitev pojmov – V tej določbi so opredeljeni naslednji pojmi: „sredstva“ (v povezavi s kaznivim dejanjem financiranja terorizma primerjaj s členom 11) v skladu s pravnim redom EU²⁰, „pravna oseba“ (v povezavi z obveznostjo določitve odgovornosti pravnih oseb primerjaj s členom 19) in „teroristična skupina“ (glede kaznivega dejanja v povezavi s teroristično skupino primerjaj s členom 4; ta opredelitev je enaka prejšnji opredelitvi iz člena 2(1) Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ).

Naslov II: Teroristična kazniva dejanja in kazniva dejanja v povezavi s teroristično skupino

Člen 3: Teroristična kazniva dejanja – Ta določba opredeljuje, katera kazniva dejanja bi bilo treba v državah članicah šteti za teroristična kazniva dejanja. Določba je že vključena v členu 1 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in se od takrat ni spremenila. Glavni cilj te ključne določbe je uskladiti različne opredelitve terorističnih kaznivih dejanj, ki jih uporabljajo države članice EU, z uvedbo posebne skupne razvrstitve nekaterih dejanj med teroristična kazniva dejanja. Teroristična dejanja so hude kršitve, ki zaradi motiva storilca postanejo teroristična kazniva dejanja. Pojem terorističnih kaznivih dejanj je torej kombinacija dveh elementov: objektivnega elementa, saj se nanaša na seznam hudih kaznivih ravnanj, kot so opredeljena v nacionalnem pravu, in subjektivnega elementa, saj se ta dejanja štejejo za teroristična kazniva dejanja, kadar so storjena s posebnim namenom.

Člen 4: Kazniva dejanja v povezavi s teroristično skupino – Na podlagi te določbe morajo države članice kot kaznivo dejanje opredeliti vodenje teroristične skupine ter tudi sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine ob zavedanju, da bo to sodelovanje prispevalo h kaznivim dejavnostim teroristične skupine. Cilj te določbe je zagotoviti, da vodenje teroristične skupine in sodelovanje v njenih dejavnostih že sama po sebi štejeta za neodvisni kaznivi dejanji in se obravnavata kot teroristični kaznivi dejanji. Določba je bila vključena že v členu 2 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in spremembe iz leta 2008 nanjo niso vplivale. Za prilagoditev veljavnega pravnega okvira mednarodnim obveznostim (zlasti členu 2 Dodatnega protokola) ni potrebna revizija tega člena. Obrazložitevno poročilo k Dodatnemu protokolu pojasnjuje, da je opredelitev pojma „teroristična skupina“ prepuščena pogodbenicam.

Naslov III – Kazniva dejanja v povezavi s terorističnimi dejavnostmi

Kazniva dejanja, opredeljena v okviru tega naslova, so po naravi zelo resne kršitve, saj lahko privedejo do storitve terorističnih kaznivih dejanj ter teroristom in terorističnim skupinam omogočijo, da svoje kriminalne dejavnosti ohranjajo in še razvijajo. Kot je pojasnjeno v členu 15, za kaznivost teh dejanj ni pomembno, ali je bilo teroristično kaznivo dejanje storjeno, vključena pa sta tudi objektivni element (jasno opredeljeno ravnanje in okoliščine) ter subjektivni element (namen ali zavedanje storilca ali potencialnega storilca, da bo oz. bi lahko njegovo ravnanje privedlo do storitve terorističnega kaznivega dejanja ali prispevanja k

²⁰ Enaka opredelitvi v členu 1 Uredbe Sveta (ES) št. 2580/2001 z dne 27. decembra 2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL L 344, 28.12.2001, str. 70).

njemu). Ta elementa se dokažeta v skladu z nacionalnim pravom posamezne države članice na podlagi dokazov, ki se predložijo v preučitev neodvisnemu sodišču v skladu s posebnimi kazenskimi postopki, ki se uporabljajo v zadevni državi članici, relevantnimi določbami pravnega reda EU o procesnih pravicah osumljenih ali obdolženih oseb v kazenskih postopkih in ob polnem spoštovanju jamstev temeljne pravice do poštenega sojenja, domneve nedolžnosti in pravice do obrambe, kot so določene v Listini EU o temeljnih pravicah.

Člen 5: Javno ščuvanje k storitvi terorističnega kaznivega dejanja – To kaznivo dejanje je bilo uvedeno z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ (ki novo kaznivo dejanje uvaža v členu 3(1)(a)) za namene izvajanja člena 5 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma.

V skladu s to določbo se kot kazniva dejanja obravnavajo med drugim poveljevanje samomorilskih bombnih napadalcev, spodbujanje k sodelovanju v nasilnem džihadu, neposredno spodbujanje k uboju nevernikov, opravičevanje terorizma ali razširjanje sporočil ali posnetkov z okrutnimi usmrčitvami kot načina za promoviranje terorističnih ciljev v javnosti ali z namenom dokazovanja moči, kadar takšno ravnanje dejansko povzroča tveganje, da bodo storjena teroristična dejanja, in če se sporočila razširjajo z namenom spodbujanja terorističnih dejavnosti (ne nujno terorističnih dejavnosti točno določene teroristične organizacije). Med takšna sporočila in posnetke lahko spadajo tudi tista, ki sramotijo žrtve terorizma, vključno z njihovimi družinami. Ta določba je bila namenjena tudi zagotovitvi kaznivosti internetnega razširjanja sporočil, ki pozivajo k storitvi terorističnih kaznivih dejanj ali posredujejo znanje in spretnosti, ki se lahko uporabijo za namene terorizma. *Člen 6: Novačenje za terorizem* – To kaznivo dejanje je bilo uvedeno z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ (ki novo kaznivo dejanje uvaža v členu 3(1)(b)) za namene izvajanja člena 6 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Kot je pojasnjeno v pojasnjevalnih opombah k navedeni konvenciji, se za kaznovanje v skladu s to določbo zahteva, „da je namen osebe, ki novači, spodbuditi drugo osebo ali osebe, da storijo teroristično kaznivo dejanje ali prispevajo k njegovi storitvi ali da se v ta namen pridružijo združbi ali skupini“, pri čemer ni relevantno, ali osebe, ki se jih poskuša novačiti, dejansko sodelujejo pri storitvi terorističnega kaznivega dejanja oz. se v ta namen pridružijo združbi ali skupini. Ta določba je namenjena zagotovitvi ustreznih kazenskopravnih instrumentov za zajezitev obsežnih dejavnosti novačenja, ki jih izvajajo posamezniki ali mreže za novačenje.

Člen 7: Zagotavljanje usposabljanja za terorizem – To kaznivo dejanje je bilo uvedeno z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ (ki novo kaznivo dejanje uvaža v členu 3(1)(c)) za namene izvajanja člena 7 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma. Vključeno je bilo, da bi se zajelo razširjanje navodil in (spletnih) priročnikov, namenjenih za usposabljanje ali načrtovanje napadov, ter zlasti razširjanje (prek interneta) informacij o terorističnih sredstvih in metodah, ki deluje kot nekakšen „virtualni tabor za urjenje“. Čeprav je bil poseben poudarek na uporabi interneta, opredelitev kaznivega dejanja usposabljanja za terorizem ni omejena na zagotavljanje spletnih navodil, temveč zajema tudi bolj tradicionalne oblike usposabljanja.

Nova kazniva dejanja, namenjena izvajanju Dodatnega protokola h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma – Za izvajanje Dodatnega protokola so bila uvedena kazniva dejanja prejetanja usposabljanja za terorizem, potovanja v tujino za namene terorizma ter organizacije ali drugačnega omogočanja potovanja v tujino za namene terorizma. Nekatera od spodnjih pojasnil temeljijo na obrazložitvenemu poročilu k Dodatnemu protokolu.

Člen 8: Prejemanje usposabljanja za terorizem – Predlog ne zajema le zagotavljanja usposabljanja za namene terorizma (ki je že zajeto v Okvirnem sklepu 2008/919/PNZ), temveč tudi prejemanje tovrstnega usposabljanja, ki prejemniku omogoča, da stori teroristično kaznivo dejanje ali prispeva k njegovi storitvi.

S to določbo se izvaja člen 3 Dodatnega protokola. Uradniki kazenskega pregona in tožilci bodo s tem pridobili dodatne instrumente za obravnavanje groženj, ki jih predstavljajo potencialni storilci (vključno s tistimi, ki delujejo samostojno), saj bosta omogočena preiskovanje in pregon dejavnosti usposabljanja, ki bi lahko vodile do storitve terorističnih kaznivih dejanj. Prejemanje usposabljanja za terorizem lahko poteka z neposrednim stikom, npr. prejemnik se osebno udeleži usposabljanja v taboru za urjenje, ki ga vodi teroristična združba ali skupina, ali pa posredno prek različnih elektronskih medijev, tudi prek interneta. Vendar pa zgolj dejstvo, da oseba obiskuje spletne strani z informacijami, ki bi bile lahko uporabljene za usposabljanje za terorizem, ali pa prejema tovrstna sporočila, ne zadostuje za opredelitev takega ravnanja kot storitev kaznivega dejanja prejemanja usposabljanja za terorizem. Storilec mora praviloma aktivno sodelovati v usposabljanju. Ne glede na to pa se lahko države članice odločijo, da v svojem notranjem pravu kot kaznivo dejanje opredelijo tudi oblike „samostojnega učenja“.

Poleg tega mora biti namen prejemanja usposabljanja za terorizem storitev terorističnega kaznivega dejanja, kakor je opredeljeno v členu 3, ali prispevanje k njegovi storitvi, obstajati pa mora tudi tovrsten naklep storilca. Sodelovanje v sicer zakonitih dejavnostih, kot so študij univerzitetnega predmeta kemije, učne ure letalstva ali vojaško usposabljanje, ki se zagotavlja na državni ravni, lahko prav tako velja za nezakonito storitev kaznivega dejanja prejemanja usposabljanja za terorizem, če se lahko dokaže potrebni kaznivi namen prejemnika tovrstnega usposabljanja, da bo tako pridobljeno usposabljanje uporabil za storitev terorističnega kaznivega dejanja.

Člen 9: Potovanje v tujino za namene terorizma – S tem kaznivim dejanjem naj bi se v prvi vrsti obravnaval pojav tujih terorističnih borcev, in sicer z uvedbo kaznivosti potovanja v drugo državo za namene terorizma. Člen 9 je namenjen izvajanju člena 4 Dodatnega protokola.

Ta določba nalaga državam članicam, da kot kaznivo opredelijo potovanje v drugo državo, če se lahko dokaže, da je namen potovanja storiti teroristično kaznivo dejanje iz člena 3, k njemu prispevati ali pri njem sodelovati, ali pa zagotoviti ali prejeti usposabljanje za namene terorizma, kot sta opredeljena v členih 7 oz. 8. Ta določba poleg zahtev iz Dodatnega protokola vključuje tudi potovanje za namene sodelovanja v dejavnostih teroristične skupine, kakor je opredeljeno v členu 4. Določitev kaznivosti potovanja v tujino za te namene je enako pomembna za obravnavanje groženj, ki jih predstavljajo tuji teroristični borci. Obenem bodo preiskovalcem in tožilcem s tem na voljo potrebni instrumenti za učinkovito ukrepanje zoper različne cilje in dejavnosti tujih terorističnih borcev.

Določba zajema potovanje v tretje države in tudi v države članice EU, vključno z državami, katerih državljan je storilec ali v katerih ima storilec prebivališče. Storilec lahko v ciljno državo potuje neposredno ali s tranzitom čez druge države.

Določbe o kaznivosti potovanja v drugo državo za namene terorizma po tej direktivi bodo potencialno vplivale na vse posameznike, ki potujejo v drugo državo. Resnost grožnje, ki jo predstavljajo tuji teroristični borci, zahteva odločen odziv, ki pa mora biti vendarle v celoti

skladen s temeljnimi pravicami in svoboščinami ter načelom pravne države. Člen 9 določa kaznivost samo za potovanja pod zelo posebnimi pogoji ter v točno določene namene.

Člen 10: Organizacija ali drugačno omogočanje potovanja v tujino za namene terorizma – Ta določba, s katero se izvaja člen 6 Dodatnega protokola, državam članicam nalaga, da kot kaznivo opredelijo ravnanje, s katerim se omogoči potovanje za namene terorizma, kot je organizacija ali omogočanje takega potovanja. Pojem „organizacija“ zajema različna ravnanja, ki so povezana s praktičnimi ureditvami glede potovanja, kot so nakup vozovnice in načrtovanje poti. Pojem „omogočanje“ zajema katero koli drugo ravnanje, ki ne spada pod pojem „organizacija“ in ki potniku pomaga, da pripotuje do svojega cilja. Takšen primer je pomoč potniku pri nezakonitem prečkanju meje. Storilec tega kaznivega dejanja mora pri tem ravnati naklepno in se zavedati, da zagotavlja pomoč za namene terorizma.

Člen 11: Financiranje terorizma – Ta določba nalaga državam članicam, da kot kaznivo dejanje opredelijo zagotavljanje sredstev, ki se uporabijo za storitev terorističnega kaznivega dejanja in kaznivega dejanja v povezavi s teroristično skupino ali v povezavi s terorističnimi dejavnostmi. Opredelitev je skladna z opredelitvijo financiranja terorizma v Direktivi 2015/849/EU, ki zajema financiranje vseh kaznivih dejanj, opredeljenih v členih 1 do 4 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ. Pojem sredstev je opredeljen v členu 2 predlagane direktive.

Poleg tega se z vključitvijo financiranja potovanja v tujino za namene terorizma (ki ni bilo zajeto kot kaznivo dejanje v Okvirnem sklepu 2002/475/PNZ) izvajata člen 5 Dodatnega protokola ter priporočilo št. 5 Projektne skupine za finančno ukrepanje (FATF) (kot je bilo pojasnjeno z nedavno sprejeto spremembo pojasnjevalne opombe k priporočilu št. 5). V skladu s členom 15 ni treba, da se kaznivo dejanje dejansko stori ali da se ugotovi povezava s posameznim terorističnim kaznivim dejanjem oz. povezava s posameznimi kaznivimi dejanji v povezavi s terorističnimi dejavnostmi. Člen 11 v povezavi s členom 15 izvaja prej navedeno priporočilo FATF, v skladu s katerim mora biti financiranje terorizma opredeljeno kot kaznivo dejanje, tudi če ne obstaja povezava s posameznim terorističnim dejanjem ali dejanji.

Sredstva lahko izvirajo iz enega samega vira, če so npr. v obliki posojila ali darila, ki ga potnik prejme od fizične ali pravne osebe, ali iz različnih virov, ki jih na en ali drugi način zbere ena ali več fizičnih ali pravnih oseb.

Členi 12–14: Velika tatvina, izsiljevanje in goljufija za storitev terorističnega kaznivega dejanja – Gre za zadnji sklop kaznivih dejanj, povezanih s terorizmom (glej člene 12 do 14 glede velike tatvine, izsiljevanja in goljufije za storitev enega od kaznivih dejanj, navedenih v členu 3 ali členu 4(b)). Ta kazniva dejanja so že zajeta v členu 3 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ. Države članice bi morale sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev, da bi se pripravljala dejanja za storitev teh kaznivih dejanj, namenjenih storitvi nekaterih terorističnih kaznivih dejanj, opredelila kot kazniva dejanja, povezana s terorizmom, ne glede na to, ali je bilo samo teroristično kaznivo dejanje storjeno (npr. kraja eksplozivov, ki bi se uporabila za teroristično dejanje, čeprav načrtovani teroristični napad na koncu ne bi bil izveden).

Naslov IV: Splošne določbe v zvezi s terorističnimi kaznivimi dejanji, kaznivimi dejanji v povezavi s teroristično skupino in kaznivimi dejanji v povezavi s terorističnimi dejavnostmi

Člen 15: Povezava s terorističnimi kaznivimi dejanji – Ta horizontalna določba pomeni, da pri nobenem kaznivem dejanju, povezanem s teroristično skupino ali terorističnimi dejavnostmi

(vključno s kaznivima dejanjema iz člena 16), ni pomembno, ali je zadevno teroristično kaznivo dejanje dejansko storjeno; takšno določilo je vseboval že člen 3(3) Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ. Da bi bilo sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine kaznivo dejanje, ni treba, da so teroristični napadi že bili izvedeni ali da se izvedejo. Poleg tega ni treba ugotavljati povezave s posameznim terorističnim kaznivim dejanjem ali, če gre za kazniva dejanja iz členov 9 do 11, s posameznimi kaznivimi dejanji v povezavi s terorističnimi dejavnostmi. Za kaznivost novačenja za terorizem na primer ni treba, da se osebo spodbuja k storitvi konkretnega terorističnega kaznivega dejanja ali da oseba, ki zagotavlja usposabljanje za namene terorizma, drugi osebi daje navodila, potrebna za storitev konkretnega terorističnega kaznivega dejanja. Po analogiji za kaznivost financiranja terorizma zadostuje, da se oseba zaveda, da bodo sredstva uporabljena za spodbujanje terorističnih dejavnosti na splošno, pri čemer ni pomembno, da so na primer povezana s konkretnim, že načrtovanim potovanjem v tujino.

Člen 16: Pomoč oziroma podpora, napeljevanje in poskus – Ta določba se uporablja za zgoraj navedena kazniva dejanja in od držav članic zahteva, da kot kazniva opredelijo tudi pomoč oziroma podporo, napeljevanje in poskus storitve večine od že omenjenih kaznivih dejanj.

Pomoč oziroma podpora terorističnemu kaznivemu dejanju lahko obsega širok razpon dejavnosti od zagotavljanja finančnih sredstev za izvršitev terorističnega napada do zagotavljanja podpornih storitev ali materialov, kot so prevoz oz. prevozna sredstva, orožje, eksplozivi ali zatočišče.

Poleg zahtev, ki so trenutno že določene v členu 4 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ, se predlaga, da se kot kaznivi dejanji določita tudi pomoč in podpora v zvezi s prejemanjem usposabljanja. Čeprav Dodatni protokol ne vsebuje te zahteve, je kaznivost takšnih dejanj skladna s kaznivostjo pomoči oziroma podpore pri drugih pripravljalnih dejavnostih. Dejansko pomoč osebi pri usposabljanju (na primer s prevodom terorističnih vsebin v tujem jeziku ob popolnem zavedanju vsebine kot tudi predvidene uporabe takega navodila) ni nič manj obsojanja vredna kot ponujanje podobne (prevajalske) podpore za osebe, ki zagotavljajo takšno usposabljanje.

Predlaga se, da se kaznivost napeljevanja razširi na vsa kazniva dejanja. Dejansko je napeljevalec pogosto glavni dejavnik za neposrednimi ukrepi storilcev kaznivih dejanj. Poleg dejanj, ki so bila določena kot kazniva že z Okvirnim sklepom 2002/475/PNZ, se s sedanjim predlogom uvaja tudi kaznivo dejanje napeljevanja h kaznivim dejanjem v povezavi s terorističnimi dejavnostmi, kakor so opredeljena v okviru naslova III. Oseba, ki na primer drugo osebo nagovarja k aktivnemu novačenju oseb ali k potovanju v tujino za namene terorizma, bi bila zato zajeta s členom 16.

V primerjavi z Okvirnim sklepom 2002/475/PNZ se tako ustvarjajo dodatne obveznosti za države članice, da v skladu s členom 4(3) Dodatnega protokola poskus potovanja v tujino za namene terorizma opredelijo kot kaznivo dejanje. Poleg tega dodatna obveznost nalaga določitev kaznivosti poskusa financiranja terorizma ter tudi pomoči in podpore pri financiranju terorizma v skladu s priporočilom FATF št. 5 in opredelitvijo financiranja terorizma iz Direktive 2015/48/EU. Prav tako se predlaga določitev kaznivosti poskusa zagotavljanja usposabljanja ter tudi novačenja za terorizem. S tem se upoštevat zahteva iz člena 9(2) Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma ter stanje v večini držav

članic, ki so – glede na podatke iz poročila o izvajanju za leto 2014 – poskus storitve teh kaznivih dejanj že opredelile kot kaznivo dejanje.

Člen 17: Kazni za fizične osebe – Ta določba, ki je vključena že v členu 5 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, se uporablja za vsa kazniva dejanja ter od držav članic zahteva, da uporabljajo učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazenske sankcije, ki vodijo v izročitev. Drugi odstavek poudarja, da bi bilo treba za teroristično kaznivo dejanje uporabiti strožje kazni, kot jih nacionalna zakonodaja določa za podobna kazniva dejanja brez terorističnega namena. Za nekatera kazniva dejanja je določena minimalna višina najvišje zagrožene zaporne kazni.

Predlaga se, da ta določba ostane nespremenjena. Zlasti člen 11 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki se – v skladu s členom 9 Dodatnega protokola – ustrezno uporablja, ne zahteva nobene spremembe.

Člen 18: Olajševalne okoliščine – Ta določba je bila na podlagi Resolucije Sveta z dne 20. decembra 1996 o posameznikih, ki sodelujejo s pristojnimi organi v kazenskem postopku v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, vključena že v člen 6 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ (ki se nanaša na „posebne okoliščine“). Državam članicam dopušča, da upoštevajo nekatere olajševalne okoliščine, zaradi katerih se lahko zmanjšajo kazni, naložene storilcem terorističnih kaznivih dejanj. Predlaga se, da ta določba vsebinsko ostane nespremenjena.

Člen 19: Odgovornost pravnih oseb – Ta določba se uporablja za vsa zgoraj navedena kazniva dejanja in od držav članic zahteva, da zagotovijo, da odgovornost pravnih oseb ne izključuje odgovornosti fizičnih oseb. Določba je v skladu s členom 10 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki se – v skladu s členom 9 Dodatnega protokola – ustrezno uporablja.

Določba izhaja iz člena 7 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in sledi standardni formulaciji, ki jo je mogoče najti v drugih pravnih instrumentih EU. Države članice obvezuje, da zagotovijo, da so pravne osebe odgovorne za kazniva dejanja iz členov 1 do 4, če jih v njihovo korist stori katera koli oseba, ki ima vodilni položaj v sklopu pravne osebe. Ne zahteva se, da je takšna odgovornost izključno kazenska.

Člen 20: Vrste minimalnih sankcij za pravne osebe – Ta določba, ki je že zajeta v členu 8 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, se uporablja za sankcije za pravne osebe. Predlaga se, da določba ostane nespremenjena. Zlasti člen 10 Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki se – v skladu s členom 9 Dodatnega protokola – ustrezno uporablja, ne zahteva nobene spremembe.

Člen 21: Sodna pristojnost in kazenski pregon – V skladu s to določbo, ki je že zajeta v členu 9 Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ in se uporablja za vsa zgoraj navedena kazniva dejanja, mora obstajati podlaga za pristojnost pravosodnih organov, v skladu s katero ti lahko začnejo preiskavo, izvajajo pregon in s sodbo odločijo o kaznivih dejanjih, opredeljenih v tej direktivi.

Izhodišče je načelo teritorialne pristojnosti iz člena 9(1)(a), v skladu s katerim mora vsaka država članica vzpostaviti svojo sodno pristojnost za teroristična kazniva dejanja, ki so bila v celoti ali delno storjena na njenem ozemlju. Člen 9(1)(b) in člen 9(4) je mogoče šteti kot razširitev tega načela. Poleg tega mora država članica sprejeti ekstrateritorialno sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 1 do 4, če je storilec kaznivega dejanja njen državljan

ali na njenem ozemlju prebiva ali če je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe s sedežem na njenem ozemlju ali je storjeno zoper institucije ali prebivalstvo te države članice, zoper institucijo Evropske unije ali zoper organ, ki je ustanovljen v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti ali Pogodbo o Evropski uniji in ima sedež v zadevni državi članici. Člen 9(3) vzpostavlja potrebno sodno pristojnost za uporabo načela „aut dedere aut iudicare“, ki države članice zavezuje, da sodno preganjajo teroristična kazniva dejanja tudi v primerih, ko zavrnejo izročitev osumljene ali obsojene osebe. Poleg tega je uvedba razširjenih pravil o sodni pristojnosti zahtevala tudi uvedbo meril za reševanje pozitivnih sporov o pristojnosti, ki bi se lahko pojavili med državami članicami. Člen 9(2) določa seznam dejavnikov, ki jih je treba v ta namen zaporedoma upoštevati.

V primerjavi s pravili iz Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ se predlaga vzpostavitev pristojnosti za kaznivo dejanje zagotavljanja usposabljanja za terorizem, kot je opredeljeno v členu 7 predlagane direktive. Ta posebna določba je potrebna za zagotovitev, da se lahko za navedeno kaznivo dejanje učinkovito preganjajo tudi tisti državljani (običajno) tretjih držav, ki zagotavljajo usposabljanje za namene terorizma. Brez te posebne določbe bi se prejemnik usposabljanja (običajno državljan/prebivalec države članice EU) lahko preganjal na podlagi na novo uvedenega kaznivega dejanja prejetja usposabljanja za terorizem (na podlagi člena 21(1)(a) ali (c) predlagane direktive), kar pa ne bi veljalo za njegovega trenerja oz. mentorja (ki običajno ni državljan/prebivalec države članice EU). S tem bi nastala neupravičena pravna vrzel. Zato se zdi potrebno določiti sodno pristojnost za kazniva dejanja, ki jih storijo osebe, ki zagotavljajo usposabljanje za terorizem, ne glede na njihovo državljanstvo, in sicer z ozirom na možne posledice takšnega ravnanja na ozemlju ter tesno materialno povezanost med kaznivima dejanjema zagotavljanja in prejetja usposabljanja za terorizem.

Naslov V: Določbe o zaščiti in podpori žrtev terorizma ter njihovih pravicah

Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 16 predlagane direktive, se ukrepi v okviru tega naslova uporabljajo za „žrtve terorizma“ v skladu z opredelitvijo iz direktive o pravicah žrtev. Dodana vrednost vključitve te opredelitve v predlagano direktivo je, da se opozori na družinske člane žrtve, ki je umrla zaradi terorističnega kaznivega dejanja, in pojasni njihov status. Ker teroristična kazniva dejanja pogosto povzročijo žrtve, je ključno pojasniti, da se družinski člani žrtve, katere smrt je neposredno povzročilo takšno kaznivo dejanje in ki so utrpeli škodo zaradi smrti te osebe, štejejo kot neposredne žrtve ter imajo lahko enake pravice. Žrtve terorizma so v predlagani direktivi omejene na žrtve, ki so utrpeli neposredno škodo zaradi terorističnih kaznivih dejanj, naštetih v členu 3 direktive. Druga kazniva dejanja, zajeta s predlagano direktivo, zlasti kazniva dejanja v povezavi s teroristično skupino ali kazniva dejanja v povezavi s terorističnimi dejavnostmi, ne bi smela biti zajeta v opredelitvi žrtve terorizma, saj gre za dejanja, ki so prej pripravljalne narave in ne povzročijo neposrednih žrtev.

Člen 22: Pomoč žrtvam terorizma in njihova zaščita –

Prvi odstavek je bil že vključen v členu 10(1) Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ. Države članice morajo zagotoviti, da preiskave oziroma pregon kaznivih dejanj, ki jih zajema ta direktiva, niso odvisni od prijave oziroma obtožbe, ki jo vloži žrtev, vsaj če so bila storjena na ozemlju zadevne države članice.

Evropska unija v svojem pristopu proti terorizmu posebno pozornost namenja pomoči žrtvam in njihovi zaščiti. Glede na njihove posebne potrebe se v odstavku 2 predlaga pojasnitev ukrepov, ki bi jih morale države članice sprejeti za zadovoljitev teh potreb, in sicer s podrobnejšo opredelitvijo obveznosti za države članice, kot je trenutno določena v členu 10(2) Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ, tj. da po potrebi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev ustrezne pomoči.

Direktiva o pravicah žrtev se uporablja za vse žrtve kaznivih dejanj, ne da bi opredeljevala kategorije žrtev. Vendar Direktiva o pravicah žrtev priznava, da imajo nekatere žrtve posebne potrebe po zaščiti, ki jih je treba zadovoljiti individualno, in da je treba posebno pozornost nameniti žrtvam, ki so utrpеле znatno škodo, med drugim zaradi teže kaznivega dejanja. Iz tega vidika bi bilo treba ustrezno obravnavati žrtve terorizma.

Direktiva o pravicah žrtev ne določa podrobno, kako zadovoljiti posebne potrebe žrtev terorizma. Te zlasti potrebujejo ustrezno podporo in pomoč. Zato je bistveno, da se jim zagotovi dobro organizirana strokovna nujna pomoč takoj po napadu in za potrebno obdobje. Preživele žrtve terorizma pogosto pravijo, da jim je tovrstna takojšnja pomoč rešila življenje. Poleg tega je nujno, da se jim nudi psihosocialna pomoč, saj je zelo verjetno, da se pri žrtvah terorizma razvije posttravmatska stresna motnja ali da trpijo zaradi drugih posledic travme; bistveno je, da se pomoč zagotavlja tako dolgo, kot je za posamezno žrtev potrebno. Predlagana določba zagotavlja takšno strokovno podporo.

Še en pomemben element v situacijah po medijsko odmevnem terorističnem napadu je dostop do informacij, pri čemer je treba spoštovati zaupnost kazenskih preiskav. Žrtve pogosto zmedejo nasprotujoče si in nepopolne informacije. Zato predlagana določba tudi nalaga, da je treba žrtvam zagotoviti informacije o njihovih pravicah ter razpoložljivi pomoči in podpori, prav tako pa morajo biti na voljo informacije o samih žrtvah.

Namen predlaganih določb ni spremeniti že obstoječe določbe EU o pravicah žrtev, temveč jih opredeliti, tako da bi bile kar najboljše zadovoljene posebne potrebe žrtev terorizma.

Člen 23: Pravice žrtev terorizma s prebivališčem v drugi državi članici – Cilj terorističnih napadov je poškodovati velike skupine ljudi, zato žrtve pogosto prihajajo iz drugih držav ali imajo prebivališče v drugih državah, ne v državi terorističnega napada. Zato morajo države članice zagotoviti, da lahko njihovi pristojni organi primerno ukrepajo, da se čim bolj zmanjšajo težave, s katerimi se te žrtve srečujejo, zlasti kar zadeva dostop do informacij o pravicah žrtev in o razpoložljivosti shem odškodnin. Države članice morajo prav tako zagotoviti, da imajo žrtve terorizma dostop do dolgotrajne čustvene in psihološke podpore in pomoči v kraju prebivanja.

Naslov VI: Končne določbe

Člen 24: Nadomestitev Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu – To je določba, ki nadomešča Okvirni sklep 2002/475/PNZ, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2008/919/PNZ.

Člen 25: Prenos – Glede na nujnost izvajanja predlaganih dodatnih kaznivih dejanj je treba določiti kratek rok za prenos. 12-mesečni rok za prenos je bil določen ob predpostavki, da bodo pogajanja hitro končana.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 83(1) in 82(2) Pogodbe, ob upoštevanju predloga Evropske komisije, po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom, v skladu z rednim zakonodajnim postopkom, ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropska unija temelji na univerzalnih vrednotah človekovega dostojanstva, svobode, enakosti in solidarnosti, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Temelji na načelu demokracije in načelu pravne države, ki sta skupni vsem državam članicam.
- (2) Teroristična dejanja spadajo med najresnejše grožnje za univerzalne vrednote človekovega dostojanstva, svobode, enakosti in solidarnosti, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, na katerih temelji Evropska unija. Spadajo tudi med najhujše napade na načeli demokracije in pravne države, ki sta skupni vsem državam članicam in na katerih temelji Evropska unija.
- (3) Okvirni sklep Sveta 2002/475/PNZ²¹ je temelj kazenskopravnega odziva v boju proti terorizmu. Skupen pravni okvir za vse države članice in zlasti usklajena opredelitev terorističnih kaznivih dejanj sta merilo za izmenjavo informacij in sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi v okviru Okvirnega sklepa Sveta 2006/960/PNZ²², Sklepa Sveta 2008/615/PNZ²³ ter Sklepa Sveta 2005/671/PNZ²⁴, Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ²⁶ in Okvirnega sklepa Sveta 2002/465/PNZ²⁷.

²¹ Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o boju proti terorizmu (UL L 164, 22.6.2002, str. 3).

²² Okvirni sklep Sveta 2006/960/PNZ z dne 18. decembra 2006 o poenostavitvi izmenjave informacij in obveščevalnih podatkov med organi kazenskega pregona držav članic Evropske unije (UL L 386, 29.12.2006, str. 89).

²³ Sklep Sveta 2008/615/PNZ z dne 23. junija 2008 o poglobitvi čezmejnega sodelovanja, zlasti na področju boja proti terorizmu in čezmejnemu kriminalu (UL L 210, 6.8.2008, str. 1).

²⁴ Sklep Sveta 2005/671/PNZ z dne 20. septembra 2005 o izmenjavi informacij in sodelovanju na področju terorističnih kaznivih dejanj (UL L 253, 29.9.2005, str. 22).

²⁵ Uredba (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe

- (4) V zadnjih letih so se teroristične grožnje zaostrovale in hitro spreminjale. Posamezniki, ki jih imenujemo „tuji teroristični borci“, potujejo v tujino za namene terorizma. Tuji teroristični borci, ki se vrnejo, pomenijo povečano varnostno grožnjo za vse države članice EU. Tuji teroristični borci so bili povezani z več nedavnimi napadi ali načrtovanimi napadi, vključno z napadi v Parizu 13. novembra 2015. Poleg tega se Evropska unija in njene države članice soočajo z vse več grožnjami posameznikov, ki se zgledujejo po terorističnih skupinah v tujini ali pa od njih prejemajo navodila, vendar sami ostanejo v Evropi.
- (5) Ob upoštevanju spreminjajoče se narave terorističnih groženj in pravnih obveznosti nasproti Uniji in državam članicam v okviru mednarodnega prava bi bilo treba opredelitev terorističnih kaznivih dejanj – vključno s kaznivimi dejanji v povezavi s teroristično skupino in kaznivimi dejanji v povezavi s teroristično dejavnostjo – še bolj poenotiti v vseh državah članicah, tako da bi bolj celovito zajemala ravnanje, ki je zlasti povezano s tujimi terorističnimi borci in financiranjem terorizma. Te oblike ravnanj bi morale biti kaznive, tudi če se storijo prek interneta in družabnih medijev.
- (6) Kazniva dejanja v povezavi s teroristično dejavnostjo so zelo hude kršitve, saj lahko potencialno privedejo do storitve terorističnih kaznivih dejanj ter teroristom in terorističnim skupinam omogočajo, da svoje kriminalne dejavnosti ohranjajo in še razvijajo, zato je opredelitev takšnega ravnanja kot kaznivo dejanje upravičena.
- (7) Med kazniva dejanja, povezana z javnim škuvanjem k terorističnim kaznivim dejanjem, med drugim spadajo poveljevanje in upravičevanje terorizma ali razširjanje sporočil ali slikovnega gradiva, tudi v zvezi z žrtvami terorizma, z namenom propagande za ideje teroristov ali hujše ustrahovanje prebivalstva, če bi takšno ravnanje lahko spodbudilo k storitvi terorističnih dejanj.
- (8) Glede na resnost grožnje in zlasti potrebo po zaježitvi pretoka tujih terorističnih borcev je treba kot kazniva dejanja opredeliti potovanje v tujino za namene terorizma, kar ne zajema zgolj storitve terorističnih kaznivih dejanj in zagotavljanja ali prejemanja usposabljanja, pač pa tudi sodelovanje v dejavnostih terorističnih skupin. Kot kaznivo bi bilo treba obravnavati tudi vsako dejanje omogočanja tovrstnega potovanja.
- (9) Opredelitev prejemanja usposabljanja za terorizem kot kaznivo dejanje dopolnjuje obstoječo opredelitev kaznivega dejanja zagotavljanja usposabljanja in posebej obravnava grožnje, ki jih predstavljajo tisti, ki se dejavno pripravljajo na storitev terorističnih kaznivih dejanj, vključno s tistimi, ki na koncu delujejo samostojno.
- (10) Financiranje terorizma bi moralo biti v državah članicah kaznivo in zajemati financiranje terorističnih dejanj, financiranje terorističnih skupin ter druga kazniva dejanja v povezavi s terorističnimi dejavnostmi, kot so novačenje in usposabljanje ali potovanje za namene terorizma, da bi se razbile podporne strukture, ki omogočajo storitev terorističnih kaznivih dejanj. Kaznivi bi morali biti tudi pomoč in podpora ali poskus financiranja terorizma.

(EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL L 180, 29.6.2013, str. 1).

²⁶ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o Evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, 18.7.2002, str. 1).

²⁷ Okvirni sklep Sveta 2002/465/PNZ z dne 13. junija 2002 o skupnih preiskovalnih enotah (UL L 162, 20.6.2002, str. 1).

- (11) Poleg tega bi moralo biti v državah članicah kaznivo zagotavljanje materialne podpore za terorizem prek oseb, ki dobavljajo storitve, premoženje in blago ali zagotavljajo njihov pretok, vključno s trgovinskimi posli, ki vključujejo vstop v Unijo ali izhod iz nje, in prek oseb, ki pri tem delujejo kot posredniki, in sicer kot pomoč in podpora ali poskus financiranja terorizma, če se izvajajo ob zavedanju, da so ta dejanja ali z njimi pridobljena sredstva delno ali v celoti namenjena za uporabo v teroristične namene ali pa bodo koristila terorističnim skupinam.
- (12) Kazniv bi moral biti poskus potovanja v tujino za namene terorizma, kot tudi poskus zagotavljanja usposabljanja in novačenja za terorizem.
- (13) Kar zadeva kazniva dejanja, določena v tej direktivi, se mora naklep nanašati na vse elemente, ki sestavljajo zadevna kazniva dejanja. O naklepni naravi storitve ali opustitve je mogoče sklepati iz objektivnih dejanskih okoliščin.
- (14) Poleg tega bi bilo treba za fizične in pravne osebe, ki so storile tovrstna kazniva dejanja ali so odgovorne zanja, določiti kazni, ki ustrezajo teži teh kaznivih dejanj.
- (15) Prav tako bi bilo treba določiti pravila o sodni pristojnosti, ki bi zagotovila učinkovit pregon terorističnih kaznivih dejanj. Zlasti se zdi potrebno določiti sodno pristojnost za kazniva dejanja, ki jih storijo osebe, ki zagotavljajo usposabljanje za terorizem, ne glede na njihovo državljanstvo, in sicer z ozirom na možne posledice takšnega ravnanja na ozemlju Unije ter tesno materialno povezanost med kaznivima dejanjema zagotavljanja in prejetanja usposabljanja za terorizem.
- (16) Države članice bi morale sprejeti specifične ukrepe zaščite, podpore in pomoči po meri posebnih potreb žrtev terorizma, s katerimi bi nadalje opredelile in poglobile pravice, ki jih že vsebuje Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta²⁸. Žrtve terorizma so osebe, opredeljene v členu 1 Direktive 2012/29/EU, v povezavi s terorističnimi kaznivimi dejanji iz člena 3. Z ukrepi, ki jih morajo sprejeti države članice, bi bilo treba zagotoviti, da bodo v primeru terorističnega napada žrtve terorizma prejele čustveno in psihološko podporo, vključno s pomočjo po travmatični izkušnji in svetovanjem, in vsakršne relevantne pravne, praktične ali finančne informacije in nasvete.
- (17) Države članice bi morale med sabo sodelovati pri zagotavljanju, da je vsem žrtvam terorizma na voljo dostop do informacij o njihovih pravicah, o razpoložljivih podpornih storitvah in shemah odškodnin. Poleg tega bi morale države članice zagotoviti, da imajo žrtve terorizma dostop do dolgoročnih podpornih storitev v državi prebivališča, četudi je bilo teroristično kaznivo dejanje storjeno v drugi državi EU.
- (18) Ker države članice enostransko ne morejo zadovoljivo doseči ciljev te direktive in ker se ti cilji, zaradi potrebe po vseevropskih usklajenih pravilih, lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. Skladno z načelom sorazmernosti iz člena 5 ta direktiva ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (19) Ta direktiva upošteva načeli, ki ju priznava člen 2 Pogodbe o Evropski uniji, in spoštuje temeljne pravice in svoboščine ter upošteva načela, ki jih zlasti priznava Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, vključno z načeli iz poglavij II, III, V in VI Listine, ki med drugim zajemajo pravico do svobode in varnosti, svobodo izražanja

²⁸

Direktiva 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ z dne 15. marca 2001 (UL L 315, 14.11.2012, str. 37).

in informiranja, svobodo zbiranja in združevanja ter svobodo misli, vesti in vere, splošno prepoved diskriminacije, zlasti na podlagi rase, barve kože, etničnega ali družbenega izvora, genetičnih značilnosti, jezika, vere, osebnega, političnega ali kakršnega koli drugega prepričanja, pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ter pravico do zaščite osebnih podatkov, načelo zakonitosti in sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni, vsebuje pa tudi zahtevo po natančnosti, jasnosti in predvidljivosti kazenskega prava, predpostavko nedolžnosti ter svobodo gibanja, kot so določene v členu 21(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije in Direktivi 2004/38/ES. To direktivo je treba izvajati v skladu z navedenimi pravicami in načeli.

- (20) Izvajanje kaznivosti v skladu s to direktivo bi moralo biti glede na legitimne cilje in nujen obstoj tovrstnih ciljev v demokratični družbi sorazmerno z vrsto kaznivega dejanja in okoliščinami, v katerih je bilo storjeno, in bi moralo izključevati vse oblike arbitrarnosti ali diskriminatornega obravnavanja.
- (21) Direktiva bi morala nadomestiti Okvirni Sklep 2002/475/PNZ²⁹ za države članice, ki jih ta direktiva zavezuje.
- (22) V skladu s členom 3 Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, sta Združeno kraljestvo in Irska uradno izrazila željo po sodelovanju pri sprejetju in uporabi te direktive –
IN/ALI
- (23) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 21) o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, in brez poseganja v člen 4 navedenega protokola Združeno kraljestvo in Irska ne sodelujeta pri sprejetju te direktive, ki zato zanju ni zavezujoča in se v njiju ne uporablja.
- (24) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola (št. 22) o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te direktive, ki zato zanje ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Okvirni sklep 2002/475/PNZ bo še naprej zavezujoč za Dansko in se bo v njej uporabljal –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I: PREDMET UREJANJA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

Ta direktiva določa minimalna pravila glede opredelitve kaznivih dejanj in kazenskih sankcij na področju terorističnih kaznivih dejanj, kaznivih dejanj v povezavi s teroristično skupino in kaznivih dejanj v povezavi s terorističnimi dejavnostmi ter glede posebnih ukrepov za zaščito žrtev terorizma in pomoč zanje.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

²⁹ Kot je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2008/919/PNZ z dne 28. novembra 2008 o spremembi Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ (UL L 330, 9.12.2008, str. 21).

- (a) „sredstva“ pomenijo vse vrste sredstev – materialna ali nematerialna sredstva, premičnine ali nepremičnine –, pridobljenih na kakršen koli način, in pravne listine ali instrumente v kakršni koli obliki, tudi elektronski ali digitalni, ki dokazujejo lastništvo takih sredstev ali delež v njih, med drugim vključno z bančnimi krediti, potovalnimi čeki, bančnimi čeki, denarnimi nakaznicami, delnicami, vrednostnimi papirji, obveznicami, menicami in kreditnimi pismi;
- (b) „pravna oseba“ pomeni vsak subjekt, ki ima v skladu z veljavnim pravom pravno osebnost, razen državnih organov ali organov javne uprave, ki izvršujejo državno oblast, in javnih mednarodnih organizacij;
- (c) „teroristična skupina“ pomeni strukturirano skupino več kot dveh oseb, ki se ustanovi za določen čas in usklajeno izvršuje teroristična kazniva dejanja;
- (d) „strukturirana skupina“ pomeni skupino, ki ni sestavljena zgolj naključno za takojšnjo storitev kaznivega dejanja in ki nima nujno formalno določenih vlog svojih članov, kontinuitete članstva oziroma izdelane strukture.

NASLOV II:

TERORISTIČNA KAZNIVA DEJANJA IN KAZNIVA DEJANJA V POVEZAVI S TERORISTIČNO SKUPINO

Člen 3

Teroristična kazniva dejanja

1. Vsaka država članica s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovi, da se naklepna dejanja iz odstavka 2, določena kot kazniva dejanja po nacionalni zakonodaji, ki lahko zaradi svojega značaja ali vsebine hudo škodujejo državi ali mednarodni organizaciji, opredelijo kot teroristična kazniva dejanja, kadar so storjena z enim ali več od naslednjih namenov:
 - (a) da bi hudo zastraševala prebivalstvo;
 - (b) da bi nezakonito prisilila vlado ali mednarodno organizacijo, da izvrši ali opusti kako dejanje;
 - (c) da bi resno destabilizirala ali uničevala politične, ustavne, gospodarske ali socialne temelje države ali mednarodne organizacije.
2. Naklepna dejanja iz odstavka 1 so
 - (a) napadi na osebe, ki lahko povzročijo smrt;
 - (b) napadi na fizično integriteto osebe;
 - (c) ugrabitev ali jemanje talcev;
 - (d) precejšnje uničenje državnih ali javnih objektov, prevoznega sistema, infrastrukture, vključno z informacijskim sistemom, pričvrščene ploščadi na kontinentalni polici, javnega kraja ali zasebne lastnine, ki lahko ogrozi življenje ljudi ali povzroči večjo gospodarsko izgubo;
 - (e) ugrabitev zrakoplova, plovil, sredstev tovornega prevoza ali javnega prevoznega sredstva;
 - (f) proizvodnja, posest, nakup, prevoz, dobava ali uporaba orožja, eksplozivov ali jedrskega, biološkega ali kemičnega orožja, kot tudi raziskave in razvoj biološkega in kemičnega orožja;

- (g) spuščanje nevarnih snovi ali povzročanje požarov, poplav ali eksplozij, ki lahko ogrozijo življenje ljudi;
- (h) motnja ali prekinitev oskrbe z vodo, elektriko ali drugimi osnovnimi naravnimi viri, ki lahko ogrozijo življenje ljudi;
- (i) grožnja, da se bo storilo katero od dejanj, naštetih v točkah (a) do (h).

Člen 4

Kazniva dejanja v povezavi s teroristično skupino

Vsaka država članica s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovi, da se naslednja ravnanja opredelijo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno:

- (a) vodenje teroristične skupine;
- (b) sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine, vključno s preskrbo informacij ali dobavo materialnih sredstev ali z vsakršnim financiranjem dejavnosti skupine, ob zavedanju, da bo to sodelovanje prispevalo h kaznivim dejavnostim teroristične skupine.

NASLOV III: KAZNIVA DEJANJA V POVEZAVI S TERORISTIČNIMI DEJAVNOSTMI

Člen 5

Javno ščuvanje k terorističnemu kaznivemu dejanju

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se razširjanje ali drugačno dajanje na razpolago sporočila javnosti z namenom napeljevanja k storitvi katerega od kaznivih dejanj iz člena 3(2)(a) do (h) – pri čemer takšno ravnanje, naj neposredno zagovarja teroristična kazniva dejanja ali ne, povzroča nevarnost za storitev enega ali več takih kaznivih dejanj – opredelijo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno.

Člen 6

Novačenje za terorizem

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se spodbujanje druge osebe, naj stori katerega od kaznivih dejanj iz člena 3(2)(a) do (h) ali člena 4, opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 7

Zagotavljanje usposabljanja za terorizem

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se dajanje navodil za izdelavo ali uporabo eksplozivov, strelnega ali drugega orožja ali zdravju škodljivih ali nevarnih snovi oziroma usposabljanje za druge posebne metode ali tehnike za namen storitve katerega od kaznivih dejanj iz člena 3(2)(a) do (h), ob zavedanju, da so ta pridobljena znanja namenjena uporabi za ta namen, opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 8

Prejemanje usposabljanja za terorizem

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se prejemanje navodil od druge osebe za izdelavo ali uporabo eksplozivov, strelnega ali drugega orožja ali zdravju škodljivih ali nevarnih snovi oziroma usposabljanje za druge posebne metode ali tehnike za namen storitve ali prispevanja k storitvi katerega od kaznivih dejanj iz člena 3(2)(a) do (h) opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 9

Potovanje v tujino za namene terorizma

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se potovanje v drugo državo z namenom storitve ali prispevanja k storitvi katerega od terorističnih kaznivih dejanj iz člena 3, sodelovanje v dejavnostih teroristične skupine iz člena 4 ali zagotavljanje oziroma prejemanje usposabljanja za terorizem iz členov 7 in 8 opredelijo kot kazniva dejanja, če so storjena naklepno.

Člen 10

Organizacija ali drugačno omogočanje potovanja v tujino za namene terorizma

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se vsako dejanje organizacije ali omogočanja, ki je kaki osebi v pomoč pri potovanju v tujino za namene terorizma iz člena 9, ob zavedanju, da je tovrstna pomoč zagotovljena za ta namen, opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 11

Financiranje terorizma

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se zagotavljanje ali zbiranje sredstev na kakršen koli način, neposredno ali posredno, z namenom, da se uporabijo, ali ob zavedanju, da se bodo deloma ali v celoti uporabila za storitev katerega od kaznivih dejanj iz členov 3 do 10 ter 12 do 14 ali 16, opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 12

Velika tatvina za storitev terorističnega kaznivega dejanja

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se velika tatvina z namenom storitve katerega od kaznivih dejanj iz člena 3 opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjena naklepno.

Člen 13

Prisiljenje za storitev terorističnega kaznivega dejanja

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se prisiljenje za storitev katerega od kaznivih dejanj iz člena 3 opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjeno naklepno.

Člen 14

Izdelava lažnih upravnih dokumentov za storitev terorističnega kaznivega dejanja

Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovijo, da se izdelava lažnih upravnih dokumentov za storitev katerega od kaznivih dejanj iz člena 3(2)(a) do (h) ali člena 4(b) opredeli kot kaznivo dejanje, če je storjena naklepno.

NASLOV IV: SPLOŠNE DOLOČBE V ZVEZI S TERORISTIČNIMI KAZNIVIMI DEJANJI, KAZNIVIMI DEJANJI V POVEZAVI S TERORISTIČNO SKUPINO IN KAZNIVIMI DEJANJI V POVEZAVI S TERORISTIČNIMI DEJAVNOSTMI

Člen 15

Povezava s terorističnimi kaznivimi dejanji

Da bi bila kazniva dejanja iz člena 4 in naslova III kazniva, ni treba, niti da se teroristično kaznivo dejanje dejansko stori niti da se ugotovi povezava s posameznim terorističnim kaznivim dejanjem oziroma – v primeru kaznivih dejanj iz členov 9 do 11 – povezava s posameznimi kaznivimi dejanji v povezavi s terorističnimi dejavnostmi.

Člen 16

Pomoč oziroma podpora, napeljevanje in poskus

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se pomoč ali podpora kaznivemu dejanju iz členov 3 do 8 in členov 11 do 14 opredeli kot kazniva.
2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se napeljevanje h kaznivemu dejanju iz členov 3 do 14 opredeli kot kaznivo.
3. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se poskus storitve kaznivega dejanja iz členov 3, 6, 7, 9 in členov 11 do 14, razen posedovanja iz člena 3(2)(f) in kaznivega dejanja iz člena 3(2)(i), opredeli kot kazniv.

Člen 17

Kazni za fizične osebe

1. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazniva dejanja iz členov 3 do 14 in 16 kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kazenskimi sankcijami, ki lahko vodijo v izročitev.
2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se teroristična kazniva dejanja iz člena 3 in kazniva dejanja iz člena 16, kolikor se nanašajo na teroristična kazniva dejanja, kaznujejo z višjimi zapornimi kaznimi od teh, ki jih nacionalna zakonodaja nalaga za takšna kazniva dejanja brez posebnega naklepa, ki ga zahteva člen 3, razen kadar so predvidene kazni že najvišje možne kazni po nacionalni zakonodaji.
3. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazniva dejanja iz člena 4 kaznujejo z zapornimi kaznimi z najvišjo kaznijo najmanj petnajst let za kaznivo dejanje iz člena 4(a), za kazniva dejanja iz člena 4(b) pa z najvišjo kaznijo najmanj osem let. Če teroristično kaznivo dejanje iz člena 3(2)(i) stori oseba, ki vodi teroristično skupino iz člena 4(a), se kaznuje z najvišjo kaznijo najmanj osem let.

Člen 18

Olajševalne okoliščine

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se kazni iz člena 17 lahko znižajo, če za storilca velja naslednje:

- (a) odreče se teroristični dejavnosti in

- (b) upravnim ali pravosodnim organom predloži informacije, ki jih sicer ne bi mogli pridobiti, in jim s tem pomaga:
- (1) preprečiti ali omiliti učinke kaznivega dejanja;
 - (2) prepoznati ali privedi pred sodišče druge storilce kaznivega dejanja;
 - (3) poiskati dokaze ali
 - (4) preprečiti nadaljnja kazniva dejanja iz členov 3 do 14 in 16.

Člen 19

Odgovornost pravnih oseb

1. Vsaka država članica s sprejetjem potrebnih ukrepov zagotovi, da so pravne osebe lahko odgovorne za katero od kaznivih dejanj iz členov 3 do 14 in 16, če jih v njihovo korist stori katera koli oseba, ki deluje bodisi sama bodisi kot del organa pravne osebe in ki ima vodilni položaj v sklopu pravne osebe, in sicer na podlagi:
 - (c) pooblastila za zastopanje pravne osebe;
 - (d) pristojnosti za sprejemanje odločitev v imenu pravne osebe;
 - (e) pristojnosti za opravljanje nadzora znotraj pravne osebe.
2. Države članice s sprejetjem potrebnih ukrepov tudi zagotovijo, da so pravne osebe lahko odgovorne, kadar sta pomanjkljivi nadzor ali kontrola, ki ju izvaja oseba iz odstavka 1, omogočila, da je v korist navedene pravne osebe njej podrejena oseba storila katero od kaznivih dejanj iz členov 3 do 14 in 16.
3. Odgovornost pravnih oseb iz odstavkov 1 in 2 ne izključuje kazenskih postopkov zoper fizične osebe, ki katero od kaznivih dejanj iz členov 3 do 14 in 16 storijo, k njemu napeljujejo ali so pri njem drugače udeležene.

Člen 20

Kazni za pravne osebe

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da se lahko pravna oseba, ki je odgovorna na podlagi člena 19, kaznuje z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi, ki vključujejo denarne ali nedenarne kazni in lahko vključuje druge sankcije, kot so:

- (a) odvzem pravice do socialne pomoči ali podpore;
- (b) začasna ali stalna prepoved opravljanja poslovnih dejavnosti;
- (c) uvedba sodnega nadzora;
- (d) sodni nalog za likvidacijo;
- (e) začasno ali trajno zaprtje poslovalnic, ki so bile uporabljene za storitev kaznivega dejanja.

Člen 21

Sodna pristojnost in kazenski pregon

1. Vsaka država članica s sprejetjem potrebnih ukrepov določi svojo sodno pristojnost za kazniva dejanja iz členov 3 do 14 in 16, če:
 - (a) je kaznivo dejanje v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju;

- (b) je kaznivo dejanje storjeno na krovu plovila, ki pluje pod njeno zastavo, ali zrakoplova, ki je registriran v njej;
- (c) je storilec kaznivega dejanja njen državljan ali ima v njej prebivališče;
- (d) storilec kaznivega dejanja njenim državljanom ali osebam s prebivališčem v njej zagotavlja usposabljanje za terorizem, kot je določeno v členu 7;
- (e) je kaznivo dejanje storjeno v korist pravne osebe s sedežem na njenem ozemlju;
- (f) je kaznivo dejanje storjeno proti ustanovam ali osebam zadevne države članice ali proti ustanovi, organu, uradu ali agenciji Evropske unije s sedežem v tej državi članici.

Vsaka država članica lahko razširi svojo sodno pristojnost, če je kaznivo dejanje storjeno na ozemlju kake države članice.

2. Kadar je za kaznivo dejanje pristojna več kot ena država članica in kadar lahko katera koli od zadevnih držav članic upravičeno preganja kaznivo dejanje na podlagi istega dejanskega stanja, zadevne države članice skupaj odločijo, katera od njih bo preganjala storilce kaznivega dejanja, da bi se postopki po možnosti izvajali v eni sami državi članici. V ta namen se države članice lahko poslužujejo urada Eurojust, da se olajša sodelovanje med njihovimi pravosodnimi organi in koordinira njihovo delo. Posledično se upošteva naslednja dejstva:
 - (a) gre za državo članico, na ozemlju katere so bila storjena kazniva dejanja,
 - (b) storilec kaznivega dejanja je državljan te države članice ali ima v njej prebivališče,
 - (c) gre za državo članico, iz katere izhajajo žrtve,
 - (d) gre za državo članico, na ozemlju katere so našli storilca kaznivega dejanja.
3. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da vzpostavi svojo sodno pristojnost nad kaznivimi dejanji iz členov 3 do 14 in 16 tudi v primerih, ko zavrne predajo oziroma izročitev osebe, ki je osumljena oziroma obtožena takšnega kaznivega dejanja, drugi državi članici oziroma tretji državi.
4. Vsaka država članica zagotovi, da njena sodna pristojnost zajema primere, v katerih je bilo katero od kaznivih dejanj iz členov 4 in 16 v celoti ali deloma storjeno na njenem ozemlju, ne glede na to, kje ima teroristična skupina sedež ali kje izvaja kaznive dejavnosti.
5. Ta člen ne izključuje izvrševanja sodne pristojnosti v kazenskih zadevah, kakor določi država članica v skladu s svojo nacionalno zakonodajo.

NASLOV V: DOLOČBE O ZAŠČITI IN PODPORI ŽRTEV TERORIZMA TER NJIHOVIH PRAVICAH

Člen 22

Pomoč žrtvam terorizma in njihova zaščita

1. Države članice zagotovijo, da preiskave oziroma pregon kaznivih dejanj, ki jih zajema ta direktiva, niso odvisni od prijave oziroma obtožbe žrtve terorizma ali žrtve

zadevnega kaznivega dejanja, vsaj če so bila dejanja storjena na ozemlju države članice.

2. Države članice vzpostavijo posebne službe za pomoč in podporo žrtvam terorizma. Takšne službe imajo potrebne zmogljivosti in organizacijsko strukturo, ki omogoča nudenje pomoči in podpore tem žrtvam takoj po napadu in tako dolgo po napadu, kot je potrebno, v skladu s posebnimi potrebami posamezne žrtve. Storitve teh služb so zaupne, brezplačne in lahko dostopne vsem žrtvam terorizma. Vključujejo zlasti:
 - (a) čustveno in psihološko podporo, kot sta pomoč po travmatični izkušnji in svetovanje;
 - (b) svetovanje in informiranje glede vsakršnih relevantnih pravnih, praktičnih in finančnih vprašanj.
3. Ta direktiva se bo uporabljala poleg ukrepov iz Direktive 2012/29/EU in brez poseganja vanje.

Člen 23

Pravice žrtev terorizma s prebivališčem v drugi državi članici

1. Države članice zagotovijo, da njihovi pristojni organi sodelujejo med sabo pri zagotavljanju dostopa do informacij za žrtve terorizma s prebivališčem v državi članici, ki ni država članica, v kateri je bilo storjeno teroristično kaznivo dejanje. Dostop do informacij zlasti vključuje informacije o pravicah žrtev, o razpoložljivih podpornih storitvah in shemah odškodnin.
2. Države članice zagotovijo, da imajo vse žrtve terorizma dostop do storitev služb za pomoč in podporo iz člena 22 na ozemlju države članice, v kateri prebivajo, tudi če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi članici.

NASLOV VI: KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Nadomestitev Okvirnega sklepa 2002/475/PNZ o boju proti terorizmu

Okvirni sklep 2002/475/PNZ se, kar zadeva države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, nadomesti, vendar brez poseganja v obveznosti navedenih držav članic glede datuma prenosa navedenega okvirnega sklepa v nacionalno pravo.

Kar zadeva države članice, za katere je ta direktiva zavezujoča, se sklicevanja na Okvirni sklep 2002/475/PNZ štejejo kot sklicevanja na to direktivo.

Člen 25

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, v [12 mesecih od njenega sprejetja]. Besedila navedenih predpisov nemudoma sporočijo Komisiji.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.
2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalnega prava, ki jih sprejmejo na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 26
Poročanje

1. Komisija [24 mesecev po izteku roka za izvajanje te direktive] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni, v kolikšni meri so države članice sprejele potrebne ukrepe za usklajitev s to direktivo.
2. Komisija [48 mesecev po izteku roka za izvajanje te direktive] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem oceni učinek in dodano vrednost te direktive o boju proti terorizmu. Pri tem upošteva informacije, ki jih države članice predložijo v skladu s Sklepom 2005/671/PNZ.

Člen 27
Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 28
Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik